

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Schack, Sophus.

Physiognomiske Studier : et Forsøg til
Menneskekundskab.

Kjøbenhavn : Fr. Wøldike, 1858

104 s. :

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

14, - 261. - 8

Callus unguis. 17/3 66

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130014823760

Physiognomik.
Sidt Øinene tindre
Og Læberne lee
Til Skjul for et Øndre
Som Ingen tør see

Sølhus Schack

Physiognomiske Studier.

Et Forsøg til Menneskekundskab

af

Sophus Schack,
Capitain og Historiemaler.

Med Tittelskobber og 34 Chemitypier.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Fr. Waldike.

1858.

Thieles Bogtrykkeri.

Physiognomische Studier.

Historische Studien.

Indhold.

	Side.
Fortale af Sibbern.	
Forord	1.
Indledning	9.
Hovedet	24.
Haaret	26.
Panden	29.
Dienbrynene	47.
Diet	50.
Næsen	57.
Munden	62.
Smilet	66.
Latteren	67.
Hagen	68.
Dret	72.
Stemmen	76.
Gangen og Bevægelserne	78.
Hænder og Fødder	78.
Temperamenterne	82.

Inhalt

1	Verzeichnis der Bücher
2	1. Band
3	2. Band
4	3. Band
5	4. Band
6	5. Band
7	6. Band
8	7. Band
9	8. Band
10	9. Band
11	10. Band
12	11. Band
13	12. Band
14	13. Band
15	14. Band
16	15. Band
17	16. Band
18	17. Band
19	18. Band
20	19. Band
21	20. Band
22	21. Band
23	22. Band
24	23. Band
25	24. Band
26	25. Band
27	26. Band
28	27. Band
29	28. Band
30	29. Band
31	30. Band
32	31. Band
33	32. Band
34	33. Band
35	34. Band
36	35. Band
37	36. Band
38	37. Band
39	38. Band
40	39. Band
41	40. Band
42	41. Band
43	42. Band
44	43. Band
45	44. Band
46	45. Band
47	46. Band
48	47. Band
49	48. Band
50	49. Band
51	50. Band
52	51. Band
53	52. Band
54	53. Band
55	54. Band
56	55. Band
57	56. Band
58	57. Band
59	58. Band
60	59. Band
61	60. Band
62	61. Band
63	62. Band
64	63. Band
65	64. Band
66	65. Band
67	66. Band
68	67. Band
69	68. Band
70	69. Band
71	70. Band
72	71. Band
73	72. Band
74	73. Band
75	74. Band
76	75. Band
77	76. Band
78	77. Band
79	78. Band
80	79. Band
81	80. Band
82	81. Band
83	82. Band
84	83. Band
85	84. Band
86	85. Band
87	86. Band
88	87. Band
89	88. Band
90	89. Band
91	90. Band
92	91. Band
93	92. Band
94	93. Band
95	94. Band
96	95. Band
97	96. Band
98	97. Band
99	98. Band
100	99. Band
101	100. Band

Fortale.

Phyiognomiken eller Phyiognomoniken, som jeg hellere efter Aristoteles og de Franske kalder og i mine forskjellige Skrifter altid har kaldet denne Videnskab, har hos os bestandige Dyrkere, som ogsaa hvert Aar bringe deres Sagttagelser eller Formeninger frem for Publicum; jeg mener vore Historiemalere og Folkescenemalere, ja Dyrmalere. Enhver Maler, der vil føre en Baldemar, en Christian den Anden, en Palnatoke, en Thor, en Løse, eller en Fisser, en Amager, en jydsk Bondekarl eller Bondekone osv. osv., ja en Hund eller en Kat, frem for os i visse Situationer, maa jo agte paa, hvilket Phyiognomie i det Hele, hvilket Sindsudtryk i Diebliffet han vil give Figuren, ei blot i Ansigt men og i Legemets hele Holdning. Endog Maleren af et Portrait har at agte paa, hvad Udtryk han skal give den malede Personlighed, for at den med sin hele Sjæl kan tale til os ud af Billedet, som vi

kjende den i dens Totaludtryk i Virkeligheden. Men naar da saadanne Malere følge og maae følge, hvad de efter deres pphysiognomoniske (og tillige pathognomoniske) Erfaring, Skjøn-
somhed og Tact ansee for det Rette og Treffende, saa meddele de os jo bestandigen Bidrag til en praktisk Pphysiognomik.

Istedetfor at nu andre Malere give os Bidrag af saadan Art, og ogsaa vor Forfatter, som Maler, har gjort det, gaaer han her ud paa at give os Bidrag til en Pphysiognomik i theoretisk Form gjennem Ord i almene Opstillinger af, hvad han troer at have fundet. Alle sige Meddelelser, der komme fra den umiddelbare Livserfaring (virkelig, eller formeentlig, som dog Bedkommende anseer sig forvissat om, at være en virkelig), sætter jeg megen Pris paa, og var derfor meget snart rede til at tilbyde Forfatteren en Fortale fra min Haand, da han havde læst de mig meest interesserede, nemlig de i Enkelthederne indgaaende, Partier af sin Bog, for mig.

En Bog af denne Art vil, naar den faaer Læsere, ogsaa let finde mange Omtalere af dens Indhold; thi hvad holde Mennesker mere af end at omtale deres Medmennesker baade i Henseende til Udvortes og Indvortes? Og saa kan man da let, hvad deres Udvortes angaaer, ved en saadan Bog føres til at tale om, hvad det dog er, der gjør, at de forskjellige Ansigter og Legemsholdninger tiltale os saa eller saa, og man vil da saaledes kunne komme til at tale om, hvorvidt man nu finder vor Forfatters Bemærkninger og Antagelser grundede

eller ei; hvorved da megen Stof til Underholdning kan gives. Jeg vilde ønske, at flere Malere, Malerieiagttagere, Menneskebetragtere og Menneskeiagttagere vilde, saaledes som vor Forfatter, meddele os, hvad de komme efter, at der dunkelt monne ligge til Grund for deres Velbehag eller Ubehag ved Maleriers eller Menneskers Betragtning. Jeg kunde ønske, at en Deel af Det, som i Anledning af nærværende Bog i manges Kreds kan blive sagt, kunde vorde meddeelt gennem Trykken; thi alle Ansamlinger af saadan Art maa jeg holde af. Menneskebemærkninger, som gaae i det Enkelte, kan man ønske fuldt op af under den ligefremme Reflexions Form, som man har dem under Digterens og Malerens Form. Og nok saa gjerne vilde jeg ønske at kunne see dem komme frem af qvindelige Personligheder, som af Mænd.

Jeg behøver vel ei at tilføie, at jeg ved at skrive en Fortale til denne Bog paa ingen Maade tilkjendegiver mig som Meddeeltager i dens Udarbeidelse eller Affattelse, hvilken jeg ingen Deel har havt i. Paa meer end eet Sted maatte jeg deels have taget Sagen anderledes, deels have talt anderledes. Men paa saadan Medarbeidelse kunde jeg ikke anvende Noget af min Tid og Flid (den, jeg har Andet at skulle bruge til).

Videre har jeg Intet at komme frem med. I vor Tid veed et opvakt Publicum nok, hvorledes det skal tage de Bøger og skal læse de Bøger, som det tager i Haanden. Tage sig til Nytte og Fremme — *vertere in suum commodum* — de Læsere og

Læserinder, som læse Bøger saaledes, ere de, man ønsker sig, naar, som det er Tilfældet med nærværende Forfatter, en Sag, man med Begeistring har levet i, ligger En varmt paa Hjerte.

Kjøbenhavn, den 18de April 1858.

Fr. Chr. Sibbern.

Forord.

Physiognomiken, er som bekjendt den Videnskab, der igjennem de menneskelige ydre Kjendetegn og fornemmelig gjennem Ansigtets Former og Liniamenter, søger at gjøre Slutninger til hvad der boer og bevæger sig i Menneskets Indre.

I den Overbeviisning, at Physiognomiken er og altid maa blive en af de vanskeligste Opgaver for vore Granskninger, er det kun med Mistillid til mig selv og med Haab om Belvillie og Overbærelse hos Andre, at jeg vover mig til at udstrøpe nogle Trøstord i en ringe Part af den Mark, som Andre allerede tidligere have prøvet at opdyrke. Kun den meest uroffelige Overbeviisning om Principernes Sandhed i denne kun altfor ofte miskjendte og misforstaaede Videnskab giver mig Mod til i disse ufuldkomne og fragmentariske Forsøg, at fremstille mine Tanker i denne Retning.

Fra min tidligste Ungdom har Intet i høiere Grad henrevet mig, Intet inderligere fængslet min Opmærksomhed, end det Præg, der igjennem Menneskets Ydre lader os ane det Indres Bestaafenhed, og som affpeiler Stemplet for dettes Værd. Sa fra det første Dieblit mit indre Die tillod mig nogen Distinction, har min største Lyst og mine ivrigste

Bestræbelse gaaet ud paa gjennem Betragtning af dette Ydre at finde Veien til det indre Jeg og at danne mig anskuelige Regler for dette Jegs, eller Aandens Udtryk i Formerne.

Et meget bevæget Liv, der stærkt berørtes af Lys og Skygge, og som bragte mig i Berørelse med de forskjelligste Slags Mennesker, i Forening med en lykkelig Velighed til som Maler at kunne skarpere iagttage og opfatte Physiognomiet, og nøiagtigen overveie dets Udtryk og Betydning, har maaskee ikke lidet bidraget til at vække og understøtte denne Interesse, — til at klare og udvikle mine Anskuelser og at styrke min Overbeviisning.

Intet Studium er vanskeligere at forme under bestemte og almindelige Regler end Physiognomikens. Vore Bestræbelse i denne Retning ville altid mere eller mindre strande paa de physiognomiske Characterers fine og uendelig forgrenede Mangfoldighed og gjøre det vanskeligt, ja maaskee umueligt, at samle og ordne de enkelte løse Bemærkninger, man maatte være istand til at gjøre sig, til et almindelig forstaaeligt, videnskabeligt sammenhængende Hele. Jeg søger fornemmelig i denne Erkjendelse den gyldigste Underskyldning for Ufuldkommenheden og Ubestemtheden i disse løse, meget overfladigste Bemærkninger, gjennem hvilke jeg aldrig dristede mig til at stræbe efter anden videnskabelig Tilfredsstillelse end den, at jeg ved at søge efter Form og Udtryk for min Overbeviisning, mueligviis kunde vække Andres physiognomiske Opmærksomhed.

Jeg har stedsse været at antage og troer gjennem Erfaring at være overbevist om, at Physiognomikens bør studeres og kun kan forstaaes ved praktisk Anvendelse i Naturen, og at vi ved at vække og lede den Følelse hos Andre, der skal bringe dem til heri selv at see, idethøieste tør prøve dette gjennem letscizzerede physiognomiske Antydninger. Ingen enkelt

Deel af Physiognomiet formaaer nemlig tydeligt at udtale sig eller godtgjøre nogen selvstændig Betydning, uden i Forbindelse med Ansigtets øvrige Dele, eller giennem Sammenstillingen af dets Totaludtryk, og det er derfor kun ved Hjælp af en naturlig og fin Følelse for Harmoni, i Forbindelse med Velighed til stadige og nøiagtige Sagttagelser af Ansigtet under de forskjelligste Situationer og Sindsbevægelser, fra alle Sider og under Liniamenternes talende Bevægelser, at vi ere istand til at give vor Physiognomisering Klarhed og Sikkerhed. Undertiden aabenbarer det rolige Ansigt os kun saare lidt, og det er som oftest først den Række af talende Forandringer i Samme, som intet Portrait, saalidt som nogen let henkastet Contour kan giengive, der giver os Characterens oplysende Nøgle, der forraader Aandens Storhed, adler Ansigtets faste Dele, og giver dem deres høiere Betydning. Saaledes vil Maleren, Billedhuggeren eller overhovedet Enhver, hvem det er givet at opfatte og giengive Physiognomiets Characteristik, dets Aand og Udtryk, upaatvivleligen have bemærket, hvorledes Individualiteten udtaler sig mere eller mindre tydeligt under forskjellige Situationer, og først ret klart træder frem hos mange Mennesker, ja maaskee hos de Fleste, under Liniamenternes ved en eller anden Affect fremkomne Bevægelse. Hvor ofte ligner ikke Ansigtet, naar det er i Ro, et Stykke chemisk beskrevet Papir, der først faaer Indhold og Betydning ved at beaandes.

Man vil ved en Sammenligning mellem flere Hoveder, der i rolig Tilstand forekomme os at være hinanden fuldkommen lignende, finde dette beviist giennem den Forandring, der foregaaer med disse under Bevægelsen. Det Dieblif nemlig, der sætter Sindet hos dem alle i een lignende Affect vil, f. Ex. igiennem Latteren, Sorgen eller Breden, ofte atter ganske ophæve den indbyrdes Lighed. Igiennem den skarper

og omhyggeligere Opmærksomhed, som Portraitmaleren under sin Virksomhed er nødsaget til at anvende paa sit Arbeides Gjenstand, paatrænger sig meget ofte den Overbeviisning, at den abstract skønne Form og det aandige Udtryk kunne være saagodtsom ganske uafhængige af hinanden, og at ei sjelden det uregelmæssigste Ansigt kan besidde noget saa Interressant og Tiltrækkende, at det langt mere fængsler end den meest plastiske Skjønhed.

Den Kunstner, der under Bestræbelserne for at frembringe noget ret Idealt, prøvede paa at sammenslikke dette fra flere forskiellige, forøvrigt hvert for sig skønne og aandfulde Hoveder, vilde upaatviveligen erholde et Resultat af noget ganske Betydningsløst. Naturen sammenslikker ikke, den arbejder indenfra udefter, og Ingen tør ustraffet fradrage eller tilfætte denne noget*). Hvor vi opdage naturlige Mangler paa Har-

*) Hvilken inderlig og umiddelbar Correspondance der finder Sted mellem Formen og dens Indhold, kunde følgende lille Exempel maaskee tjene til Beviis for: En dygtigere Kunstner, begavet med en hurtig Opfatning og en stor kunstnerisk Sukommelse, har ofte aflagt Prøve paa, hvorledes han var istand til, blot ved Hjælp af et aldeles forbigaaende Blik paa en ham fuldkommen ubekjendt fremtrædende Personlighed, at giengive et kunstnerisk giennemført og fortrinligt lignende Portraitbillede af denne, og det uagtet han gennem det flygtige Diekast umueligt var istand til hverken at studere eller examinere Physiognomiets Enkeltheder. — I det den øieblikkelige Opfatning her kun levede ham Tid til at gribe Indtrykket af Personligheden, — dennes aandige Udtryk — benyttede han dette som Basis, og udviklede heraf, gennem en instinctmæssig Fornemmelise, de Liniamenter, der betingede dette Udtryk. Uagtet hans Die gennem en ligesom indre Nødvendighed

moni i det Ydre, kunne vi være overbeviste om at finde lignende Mangel paa Harmoni i det Indre. Den umiddelbare Form er det derfor ikke, som betinger den physiognomiske Skjønhed, det er fornemlig den Aand, som bejler denne, der paatrykker den sin høiere Betydning. Ligesom man undertiden føler sig skuffet, naar man kigger under et prægtigt Dække for et hemmelighedsfuldt Sted og finder dette tomt, saaledes maatte vi ofte ønske aldrig at have hverken seet eller hørt de Træktale, hvis blændende Skjønhedslinier i saa høi Grad fortryllede Diet, saa stærkt og anelsesfuldt fængslede vor Indbildningskraft.

Seg har ikke vovet at opløse de her fremsatte physiognomiske Bemærkninger med den Mængde af bildende Exempler, som man muligviis kunde vente og fordre; deels fordi disse ikke tilstrækkeligt vilde kunne tydeliggjøre Tanken heri, men isærdeleshed fordi de vanskeligt ere istand til at gjengive os mere end eet eller enkelte høist ufuldkomne Tilfælde af Reglen, der dog indeholder saa utallige Modificationer, samt fordi de fremstille disse ikkun fra een Side og under een Belysning. Seg tør dertil ei heller antage andet, end at denne Maade at gjøre sig fortrolig med Former og Udtryk paa, umærkelig let leder til at indblande Linier og Udtryk paa Steder, hvor de aldeles ikke høre hjemme, og vil sædvanligviis den, der tryggiort ved disse Hjælpemidler prøver mecanisk at oversføre dem paa Naturen, meget ofte allerede i første sammenlignende Forsøg finde sig enten skuffet ved tilsyneladende Modsigelser, eller han vil anvende dem Andre og sig selv til Skade. Sa endog for den,

fiint og sikkert opdagede og fastholdt de ydre physiognomiske Virkninger, besad han imidlertid sjeldent tilstrækkelig Reflexion til at efterspore deres indre Aarsager.

der besidder Følelse og Skarpsindighed nok til ikke alene at opdage Vanskelighederne, men endog er istand til at giennemtrænge og opløse dem, blander sig let de enkelte materielle Exempler i Undersøgelserne og gjør Modificationerne vanskelige. At man seer langt finere og rigtigere, end man formaaer at tegne, er ligesaa afgjort, som at man føler dybere, end man kan udtrykke. Derfor vil vor sunde opfattende Beskuen af Naturen lære os langt mere og langt sikkrere end alle supplerende Exempler. Et skarpt Die, der er istand til at opfatte det Characteristiske i Physiognomiet, en fiin og hurtig Følelse til at giennemtrænge Anden, for at finde Virkningernes Aarsag, i Forbindelse med Vittighed eller Sammenligningsevne til at opdage de forskjellige Individens ydre og indre Lighed, samt en levende og tro Indbildningskraft til at bearbejde og fastholde det Sagttagne, vil altid blive vor physiognomiske Beskuens væsentligste Betingelser*).

Jeg har kun endnu det Ønske at tilføie, at jeg maatte møde velvillige og klartsæende Læsere, der med mig ere overbeviste om, at man ofte er istand til at erhverve sig et langt dybere Indblik i den menneskelige Character og i Hjertets

*) I sine physiognomiske Fragmenter yttreer Lavater sig saaledes: „Udtøm ikke din Skat paa ufrugtbare Steder; — Gaae ikke i Vand eller paa Klipper; — Tal kun med Hørerne; — Aabn kun dit Hjerte for Hjertes; — Philosopher kun med Philosopher; — At holde sin Kraft itomme indenfor de givne Grændser viser større Kraft end at lade den utømmet virke; Udbred dig ikke vidtløftigt over dine Ansfoelser eller din Overbeviisning; — Tab ikke Leiligheden til at iagttage ved at disputere for meget, — thi du vil dog aldrig kunne overttyde den, der ikke har villet overttyde sig selv.

Hemmeligheder igjennem en eneste uvilkaarlig Handling, ved en eneste Tanke, ja ved et eneste ofte tilshneladende uvæsentligt physiognomisk Træk, eller en ubevogtet pathognomisk Bevægelse, end igjennem de Tusinder af prædominerende physiognomiske Ubetydeligheder eller Forstillelser, der hvert Dieblit møde og fængsle vort Die. Hvis, — gjentager jeg, det maatte vorde min Lykke at møde flige Læsere, da betroer jeg dem disse Linier tillidsfuldt og uden Frygt; og skulde disse Ideer nogensinde formaae at vinde almindelig Interesse, skulde de kunne vække Vist til Forskninger blandt tænkende Hoveder, da vilde jeg ansee den for Physiognomikens redelige og oprigtige Ven, der gjennem dybere fortsatte Sagttagelser og Betragtninger vilde udvide og forbedre dem, thi kun gjennem de utalligste og meest fleersidige Undersøgelser og Forsøg, tør man gjøre sig Haab om systematisk at fremme en paa saa uendelig fine Nuancer begrundet Videnskab.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a formal document or letter.

Indledning.

Verden er et fra en indre Nødvendighed udgaaende sandfeliggjort ydre Billede, hvori enhver Enkelt-
hed udvikler sig som deelvise Ytringer af en fra
denne Nødvendighed udgaaende indre bevægende
Aarsag. Hvor bevægelige og tilsyneladende lunefulde disse
mangfoldige Ytringer end monne være, finder dog intet Til-
fældigt i denne Verdenscyclus, men enhver Gienstand i den
indtager sin oprindelig bestemte harmoniske Plads og er ud-
viklet, saaledes som den er, fordi dens Plads og Bestemmelse
i Skabningens Række var at være og virke saaledes, som den
gjennem Tidens Fylde og det Skabtes Orden engang var be-
stemt til at blive.

Idet Verden staaer som et Udtryk for Skaberaandens
udprægede Kraftytring, som dens sandfeliggjorte Billede,
gjennem hvis Enkeltheder dens universelle Kjærlighed ved
tilsvarende betingende Organer træder ind i Verdenslivets
Aabenbaring, indtager Mennesket heri den første Plads og
aabenbarer som saadan, som Guddommens ædleste Organ, det
skønneste Vidnesbyrd om dennes Storhed.

Kunde vi allerede gennem den store altomfattende Tanke,
der i al dens skønne uendelige Mangfoldighed tør betragtes

som Udtrykket for **Skaberens Physiognomie**, være istand til at danne os et anelsesfuldt Begreb om Skaberaandens Væsen og Storhed, hvormeget lettere maae vi da ikke kunne komme til Klarhed og Erkjendelse af physiognomisk Aarsag og Virkning ved udelukkende at rette vort Blik paa Mennesket, der som Kjød af vort Kjød og Aand af vor Aand tillige er, som den hellige Skrift siger, „skabt i Guds Billede.“

Et Atom af Skaberaandens Guddommelighed, synes nemlig i sin jordiske Undfangelse at have potenseret sig til Begrebet „Menneske,“ og i dette Atom, eller denne Guddomsgniist, har Skaberen nedlagt den aandelige Capital, der igjennem Jordelivets luttrende Nødvendighed, skal efter Capitalens Størrelse forrente sig, indtil Skaberen atter opfiger denne til et høiere Diemed. Gjennem denne Gniist forsværer Mennesket sin ophøiede Plads i Skabningen, hvor dets physiske Dyr udformes saavel efter Størrelsen af den modtagne aandelige Formuenhed, som efter den jordiske Verden, hvori denne paa sin Vandring mod Evidheden for Diebliffet er bestemt til at anvendes.

Mennesket udmærker sig fremfor Dyret, der kun har Legeme og Sjæl, tillige ved en høiere sjælelig Potens, som kaldes Aand. Idet denne danner Livets frie og høiere Bevidsthed, staaer Sjælen som det Organiske, eller om vi saa tør kalde det, som Midleren for Menneskets jordiske Betingelse, og udgjør det forsonende Led mellem det Aandelige og det Legemlige; den træder imellem Himlen og Jorden som Afspeileren af begges Virksomhed. Sjælens bildende Modtagelighed modificerer sig derfor saavel efter den paa Udviklingen indvirkende Dyr Verden, som efter dens egen høiere aandige Natur. Ligesom Kjernen, der i Spiren indeholder Træets Grundkraft, og udfolder dette efter dens af Naturen større eller ringere

Fuldkommenhed, — gjennem Roden, der fæster sig i Jorden og Kronen, som stræber mod Himlen, — til et mere eller mindre ædelt Træ, — saaledes vil sammenligningsviis dette Sjælelige, betragtet som Substratet til Menneskets jordiske Udvikling, være det, der i Forhold til dens af Naturen modtagne Forsoningskraft udvikler paa den ene Side den Næring for Aanden, der hæver eller lammer dennes Virksomhed, og udpræger paa den anden i samme Forhold et mere eller mindre skjønt og disponibelt Ydre.

Igjennem alt det Skabte har Skaberen med saa tydelige Træk adskilt enhver af sine endog allerubetydeligste og meest ufuldkomment organiserede Skabninger i tusinde og atter tusinde Led, at vi formaae, skjøndt gjennem Millioner forskjellige Arter, med største Væthed, ved hver Arts characteristiske Egenheder tydeligt at skjelne det Ene fra det Andet; — ja ved hver forskjellig Art, eftersom den staaer højere eller lavere paa Skabningens Udviklingsstrin, vil man atter mere eller mindre tydeligt kunde skjelne Underafdelinger af samme Klasse eller Slags, der ligeledes hver især indtage den for dem bestemte Plads i Skabningens store Kæde. — Finde vi paa denne Maade igjennem alt det Skabte intetsomhelst Spring, men sees hele Verden i al dens uendelige Mangfoldighed saa systematist placeret og overalt betegnet af Skaberen ved sine særegne bestemte Kjendemerker, og er Mennesket, som Skabningens ædleste Art, det Led, der i denne Kæde er tydeligst og skjønneft betegnet og hævet over Dyret ved sin guddommelige Aand, saa maa man atter ifølge denne uendelige og uafbrudte Scala være istand til indbyrdes at skjelne det ene Menneske fra det andet, gjennem Præget af den større eller ringere Andeel og Udvikling af denne Aand.

Indledningen til vore physiognomiske Forskninger bør altid skee fra Naturens lavere umiddelbare til dens høiere mere complicerede Forhold. Jo flere forskjellige Dele et Legeme er sammensat af, des vanskeligere bliver det at erkjende og adskille dets Sammensætnings Enkeltheder. Saaledes er Dyrets Natur og Egenskaber lettere at efterspore og erkjende end Menneskets*), Plantens atter lettere end Dyrets; medens det ene Led

*) Dyret med dets simple ukunstlede primitive Natur synes særligen egnet til Veiledning under vore første physiognomiske Forsøg; dets ydre og indre Egenskaber aabenbare sig igjennem langt tydeligere, mere uforstilte og usammensatte Træk end Menneskets, og ere derfor langt lettere at efterspore og paavise, — den bestemte og tydelige Adskillelse, som vi for Ex. overalt finde mellem Hannens og Hunnens ydre Form, gienfinde vi ligeledes overalt i deres indre Natur og Egenskaber. Ja, selv der hvor blot ydre Omstændigheder træde forstyrrende eller forandrende ind i Dyrets Natur, spore vi efterhaanden en umiskjendelig tilsvarende Forandring i dets Ydre. Naar det Udtryk af Mod og Ustyrlighed, der lynes os imøde fra Tyrens glødende Die, den vilde Halsstarrighed og Kraft, der præger sig i dens brede bukkede Pande, i dens korte Horn og i dens mægtige Hals og Bringe, maa fængsle selv det sløveste Die, saa kan man dog umuligt gjøre sig blind for, at naar det samme Dyr giennem en simpel og almindelig Operation forvandler sin Natur og Character, vil denne Forvandling tillige aldeles forandre dets Form — den eenfoldigste Bonde vilde med Føie see, dersom man spurgte ham, om han var istand til at skjelne imellem en Tyr og en Stud. At samme Forvandling, mere eller mindre iøinesaldende, foregaaer med alle Dyr under lignende Betingelser, er jo noksom godtgjort gjennem de Huusdyr, der ere dem underkastede; — saaledes med Hingsten og Hesten, med Ornen og Galten, med Bæderen og Beden og fl. En maaskee

danner et fortløbende Trin til det andet, bør Trinene benyttes fra nedan af opad. Hvert Træ i Skoven, hver Plante og hvert Græsstraa paa Marken spirer, voxer og former sig paa forskjellig Maade, og aabenbarer i sin selvstændige Form uendelig varieret Productet af en indre og ydre Kraft. Det, hvad vi hos Mennesket vilde kalde Følelse, Undersøgelse og Erkjendelse, har Skaberen i en vis Grad nedlagt hos Dyret som Instinct, hos de uorganiske Legemer som Naturnødvendighed. Disse Egenstaber, disse physiognomiske Følehorn er det, der danner Betingelsen for den hele universelle gjensidige Sympathi eller Antipathi. Det er Nødvendighed, naar Træets Rod stræber om den stenede Grund for at finde den faste nærende Jordbund, medens Toppen arbejder sig over sine Brødre i Skoven for at

mindre fremtrædende, men ligesaa paavifelig Forandring foregaaer hos Dyret, naar det fra vild Tilstand gaaer over til tæmnet. Dyrets pathognomiske Ytringer, om vi saa tør kalde det, — dets Stemninger eller Tilbøieligheder, dets Attraae og Lyster — aabenbare sig i endnu umiskjendeligere ydre Kjendetegn end Udtrykket for det Almindelige i dets Natur og Egenstaber. Naar Hunden viser Tænder eller skyder Børster, — naar den hænger med Drene og Halen, naar den hjeffer, tuder eller gjør, — naar Fuglen gjennem forskjellige Cadanceringer og Betoninger af Stemmen kalder, klager eller er glad, naar Katten lægger Drene tilbage, hvæser og skyder Ryg, eller stryger sig, reiser Halen perpendiculairt og miauer o. s. v., saa vil vel neppe engang Barnet her kunne være i Tvivl om saadanne Tegns Betydning, der jo dog alle ere tydelige og utvivlsomme physiognomiske Udtryk for indre Tilstande. Derfor bør vel ogsaa dette Standpunkt, paa hvilket det primitive Indtryk umiddelbart uraisonneret gjør sig gjældende, være det, hvorfra vi begynde at stave os frem i den physiognomiske A. B. C.

finde Solens Lys og Varme. Det er Instinct hos Dyret, der tilsyneladende ubevidst lader det finde eller undgaae hvad der er det nyttigt eller skadeligt, og ubestemte uforklarlige Følelser, der hos Mennesket gjensidigen tiltrække eller frastøde hinanden; — Nødvendigheden, Instinctet og Følelsen ere kun forskjellige Udtryk for den samme almindelige, ubevidste, umiddelbare physiognomiske Erkjendelse, der gennemstrømmer hele Naturen.

Jo mere umiddelbart derfor vor physiognomiske Bedømmelse udspringer af vore Følelser og Fornemmelser, desklarere bliver vor Dom; — den sceptiserende, raisonnerende, ædrulige Forstand har her, som egentlig overalt i Livet, kun den secundaire Rolle at lede disse. Det er fornemmelig til den rene, ubesmittede, umiddelbare Følelse, jeg vover at tale, og haaber at blive physiognomist forstaaet*). Det er hos Kunst-

*) Hvilken væsentlig Rolle den instinctmæssige Følelse spiller i denne Retning lærer Erfaringen os meget snart. Det første umiddelbare uraisonnerede physiognomiske Indtryk, som vi modtage under Mødet med de fleste Mennesker, er i Reglen det rigtige. Ved nærmere Omgang kan vel dette Indtryk tabe en Deel af sin Intensitet, enten gennem Vanen hos Jagttageren af at see det, eller gennem Forstillelsen og Bevægeligheden hos den Jagttagne, men Sandheden af dets første og rette Betydning vender tidligt eller seent tilbage, alt efter som man finder Leilighed til nøiere at gjøre sig bekendt med Gienstanden for sine Jagttagelser. Hos Qvinden finde vi oftere denne umiddelbare Opfatningsevne end hos Manden, fordi hendes subtilere Organisation og finere Nervebygning synes at være henviist til at opfatte indstinctmæssig gennem Følelsen det, som Manden søger at erhverve sig gennem Reflexionen. Da Opfatningen af de physiognomiske Indtryk imidlertid mere hører hjemme

neren og Digteren eller overhovedet hos de poetisk fiintfølende Naturer, men fornemmelig hos Qvinden, hvor Forstanden indtager den beskædede Plads som Følelsens Midler, at disse løst henkastede Tanker og Ideer mueligviis ville finde et velvilligt Øre og vinde Gjenklang og Betydning.

Det første og vigtigste Spørgsmaal, vi have at gjøre os selv, naar vi ville vove os ind paa physiognomiske Undersøgelser, er fornemmelig, — om vi virkelig nære en sand og oprigtig Sympathi derfor, — thi intet Studium er, som allerede antydet, mere vildledende og lettere at misforstaae end dette. Det er ikke nok psychologisk at prøve og undersøge Andres Sagttagelser og Bemærkninger, men det bør især blive vor væsentligste Opgave, ved selvstændige Betragtninger og practiske Forsøg at komme til Klarhed i de adspredte, usammenhængende og ofte gaadefulde Phænomener, som vi møde under vore Bestræbelser efter Tydelighed og Erkjendelse.

For efterhaanden at udforme sig faste og systematiske Regler bør man saaledes, saa ofte man f. Ex. træffer et interessant og udtryksfuldt Physiognomi, søge at opfatte og udskille, hvori dets characteristiske Egenheder egentlig bestaae, og medens man paa samme Tid stræber efter at komme til Kundskab om Personens Character og Egenskaber, hans fremtrædende Evner

under den første end under den sidste Kategori, saa tør man upaatvivleligen paa dette Gebeet sætte mere Lid til Qvindens end til Mandens Dom; — og det isærdeleshed der, hvor Qvinden er istand til uhildet af senere Paavirkninger at fastholde, og efterhaanden at klare Virkningerne af det første umiddelbart modtagne Indtryk.

og Anlæg, gjør man disse synonyme med det opfattede Udtryk. Med Sammenstillingen af Billedet og Characteren i Husom-melsen søger man dernæst at anvende dette paa ethvert fore-kommende Physiognomi med det samme Udtryk, abstraherer, prøver og undersøger saalænge, indtil man opnaaer en for begge bestemt Eenhed, saaledes at et vist bestemt Udtryk kommer til at svare til en vis bestemt Character; — gaaende ud paa denne Maade fra forskjellige Sider, vil man efterhaanden kunne finde en temmelig sikker Ledetraad for sine physiognomiske Undersøgelser*).

Hvad de pathognomiske Bevægelser angaaer, da ere deres Ytringer og Tegn tydeligere og lettere at opfatte og efterspore end de physiognomiske. De forskjellige Videnskaber udtrykke nemlig i Udbruddet særegne bestemte Characterer i Ansigtets Liniamenter, og ved gientagne Udbrud af een eller flere herskende Videnskaber, vil efterhaanden Physiognomiet antage et bestemt Anstrøg af disse Videnskabers Udtryk. Søger man derfor nøie at gjøre sig bekendt med hver Videnskabs Sæde og Udtryk, vil man letteligen formaae at udthde, hvad Mennesket bærer i Sindets og Videnskabernes Skjød. I Physiognomiets Pathognomiske, — dets bløde og bevægelige Dele — bør vi overhovedet søge, hvad vi ere, i dets faste og ubevægelige, hvad vi formaae.

*) Forat en saadan Operation maa kunne lykkes, er det en uomgængelig Betingelse, at Sagttageren er istand til tydeligt at kunne udfille og paapege det, hvad Maleren kalder at characterisere, d. v. s. at han besidder Die og Følelse for det som oftest uendelig subtile Udtryk, der udgjør det Characteristiske i et Physiognomie, og som adskiller dette fra alle andre; — uden denne Egenfkab vil sikkert enhver yderligere Bestræbelse blive forgjæves.

Medens Physiognomikeren spørger med et „Hvad“, spørger Pathognomikeren med et „Hvorledes“*).

*) Sibbern siger i sin Psychologie: „De forbigaaende legemlige Spor og Virkninger af det, der bevæger sig i Menneskets Indre, udgiøre det Pathognomiske og Mimiske; det blivende Udtryk derimod, som enten oprindeligen ifølge Individets eiendommelige Natur eller siden ved hyppig Gientagelse af de samme Sindsbevægelser og Sindsvirksomheder afpræge sig i Legemet, udgjør den saakaldte Physiognomik. At saadanne legemlige Afpræg af det Aandelige baade virkelig finde Sted og ogsaa kunne erkjendes og bestemmes, er umistkjendeligt. Maler- og Billedhuggerkonsten saavel som Skuespilkonsten ere især afgjørende Beviser herfor, og saa ofte det end finder Modsigelse eller betvivles, at en Physiognomik skulde være mulig, saa bliver en saadan Kundskabs Realitet dog i Gjerningen forudsat af Enhver, der anseer Bestræbelserne i hine Konster for at være velgrundede, da disse jo for en stor Deel maatte grunde sig paa en tom Indbildning, hvis ikke Menneskets Indre, endog med en ikke ringe Nøiagtighed og Bestemthed, afprægede sig i hans Ydre og kunde erkjendes af dette. Imidlertid staae de videnskabelige Bestræbelsers Resultater her langt tilbage for det Konsten formaaer og yder. Ordrede Jagttagelser over dennes Fremstillinger paa den ene Side, og Sammenligning mellem Dyr og Mennesker paa den anden Side, vilde imidlertid i Forbindelse med umiddelbare Jagttagelser i Menneskelivet, uden Tvivl være høist frugtbringende her. Men fra først af allerede at forudsætte, at physiognomiske Bestræbelsers ei kunne føre til Noget, eller at behandle dem som latterlige og sværmeriske, det skulde, saa hyppigt det end skeer, dog den vogte sig for, der anseer Malerens, Billedhuggerens og Skuespillerens Bestræbelsers for velgrundede. Thi den Paastand vil dog vel Ingen fremsætte, at der vel nok gives en i Praxis gyldig og anvendelig physiognomisk Kundskab

Physiognomikeren bør være i Besiddelse af en skarp og hurtig Opfatning, et klart og dybt Blik i Menneskets Indre, der, øvet og befrugtet gennem et udbredt og nøiagtigt Kjendskab til Verden, understøttes af en fin og instinctmæssig Følelse, for at kunne gribe og fængsle Physiognomiets flygtige, letbeaandede og forbigaaende physiognomiske Afspæilinger.

„Med et eneste Blik at kunne opdage de dybere menneskelige Bevæggrunde, gjør et Menneske bedre skikket til at forstaae og gennemskue hans Medbrødre,“ siger en berømt Forfatter „end Kjendskab til alle de tilfældige Omstændigheder, som hine forarsagede.“ Det er nyttigere at efterspore og opdage en Årsag end at granske og forville sig i dens tusinde Virkninger*).

og Indsigt, men at denne ei skulde kunde hæves til en videnskabelig, saa at der vel skulde gives et Indbegreb af sammenhængende og velgrundede physiognomiske Forestillinger, men at dog Sagttagelse og Estertanke her ikke skulde kunne føre til videnskabeligen at udvikle og systematist at ordne disse i sig selv eksisterende og velgrundede Forestillinger.“

- *) Det er fornemmelig Skarpsindigheden, understøttet af et aabent, modtageligt Dø og af en stadig, utrættelig Opmærksomhed, forbeholdt, at opdage Naturens tilfløede Hemmeligheder; Banens sløvende Magt forhindrer Mængden fra at bemærke andet end det, hvad der pludseligt fængsler eller frapperer dens Dø; de store, stille, jevnt fremadskridende Bevægelser og Forandringer, der foregaae i Naturen, ere for dem en lukket Bog, de see kun med det ydre Dø, uden at lade Phenomenerne trænge igiennem til det indre Dø. „Naar Tiden i sin stadige uforanderlige Gang vandrer med sine evigt skabende og forstyrrende Skridt gennem Livet, opdager

En stor Banskfelighed, — vistnok den største — og maaskee eneste virkelige, — som Physiognomikeren har at overvinde, ligger upaatviveligen i de uoverskuelige Combinationer, som de allerede i og for sig talrige primitive Elementer, hvoraf den menneskelige Natur og Character er sammensat, give Anledning til. Tænker man sig nemlig et abstract Menneskebegreb, hvori alle de primitive Dele ere tilstede i et fuldkomment Vægtforhold, og anvendes dette Billede som et Udgangspunkt, hvorfra man søger at maale, afveie og bedømme Gjenstandene for sine Jagttagelser, saa finder man vistnok herigjennem en Slags Maalestok, hvorefter man er istand til at bedømme, hvormeget det enkelte Individ hæver sig over, eller synker under dette almindelige Begreb; — men under Anvendelsen ville vi snart opdage at, — saa let, saa simpelt og tydeligt Maalestokken end lader sig anlægge for Sammenligninger og Bedømmelser af det Ydre — ligesaa store og uoverkommelige Banskfeligheder ville møde os for herigjennem at finde en tilfredsstillende Løsning for det Indre. Stiller man sig f. Ex. for Die, hvilke uendelige Nuancer de saa Hovedfarvers Sammenblanding frembyder, eller betragter man den Masse af Combinationer, der kommer ud af en liden Række Tal, saa kan man heri finde et svagt Billede af den uoverskuelige Mangfoldighed, som den store Mængde af primitive menneskelige Evner kunde sammenblandes og forgrene sig i, og hvori hverken vort eget indre Die, eller andres ydre Die, vil være istand til fuldkommen at orientere sig. Det er derfor kun de stærkt Characteriserede, — dem hos hvem enkelte Evner og Egenstaber træde frem, der kunne blive Gjenstand for vore

den dybsindige Jagttager Naturens store Træk af Marsag og Virkning, medens Mængden kun bemærker og forvilder sig i dennes utallige smaa og betydningsløse Endeligheder.“

Forskninger, — hos hvem vort kortsynede og astumpede Blik vil være istand til at gjøre Opdagelser. Hos Mængden, — hos dem, hvor en aandelig Ubevægelighed i Egnernes Ligevægtsforhold finder Sted, — hos det store uendeligt overveiende Fleertal af Menneskeheden, maa vore physiognomiske Bestræbelser derimod i Reglen blive frugtesløse.

Den Kunst at kunne gennemskue de menneskelige Handlinger, og som fornemmelig kaldes Verdenskundskab, udgjør en meget væsentlig Betingelse for det physiognomiske Studium. Physiognomikeren bør derfor ikke søge almindelige og ubetydelige Mennesker, eller i reflecterende Eensomhed søge Kilden, hvoraf man skal øse, men samle sit Forraad gennem udbredte vidtløftige Bekjendtskaber, ved iagttagende og undersøgende Omgang med de meest udmærkede, men modsatte Characterer. Han skal ei eensidigen undgaae den Slette, fordi hans naturlige Følelser drage ham til den Edle og Forstandige, eller oversee den Eensfoldige, fordi han ønsker at gjøre sig fortrolig med den Kloge og Dygtige, men ved hyppig Omgang og Samtale med de meest forskjelligartede Mennesker, saavel med Daaren som med Philosophen, med den simple, men sunde Almuesmand, saavel som med den dybsindige, høitbegavede Menneskefjender, bør han søge at stille sig midt i Livets aandige Peripheri, for herfra med Bekvemhed og Sikkerhed at kunne finde ubegrændset Stof for sin Erkjendelse og Overbeviisning.

Opfattelsen og Bedømmelsen af Andres Character og Physiognomie er ligeledes afhængig af Iagttagerens egen individuelle Character og moralske Følelse. Staae f. Ex. lave usle Videnskaber som en ufremkommelig og bedøvende Vagt omkring Sjælen, eller indhylle forældede Bildfarelser eller forslidte Fordomme Aanden i en blændende Taage, saa ville Iagttagelserne ikkun altfor ofte bringe upaalidelige, og ei sjelden

fuldkommen skjæve og falske Efterretninger. Hvor Fjendskab, Stolthed, Had eller Egennytte bestemmer Dommen, hvor Hjertet er ondt eller formørket af slette Tilbøieligheder, der vil man ofte læse Vaster paa den Bænde, hvorpaa Dyden staaer skrevet, og opfinde Feil, hvor ingen finder Sted. Saaledes vil ofte den, der har Lighed med vor Fjende, seet igjennem Videnskabens eller Bitterhedens Brille, synes os at besidde alle de Feil og Vaster, vor krænkede Egenkjærlighed har paadigtet denne. Paa den anden Side bør man ei heller blindt hengive sig til Optimismens varme og velvillige Følelser, der umiddelbart troer at skue en Engel bag ethvert venligt eller forekommende Smil; — ikkun altfor ofte tjener den venlige Opmærksomhed, de glatte Ord og det indtagende imødekommende Smil den Falske og Underfundige til et beleiligt Skjul for at kunne spille Skalken under Ærligheds Maske.

En anden Vanskelighed, der er ligesaa vildledende og mere almindelig, som i høi Grad vækker Mistro og forhindrer det physiognomiske Studium fra at vinde Terrain, ligger upaatvivelig deri, at man ofte lader sig forlede til at ville løse Gaader, hvor ingen Gaader findes.

Det er ikkun der, hvor Aanden i det Indre er levende, hvor den har sat sig i Bevægelse, det være i den gode eller slette Retning, at Skriften, som den efterlader i det Indre, bliver tydelig og skinner for det indviede Øie frem igjennem Overfladen.

Vor aandelige Character og Virksomhed synes ligesom at have sit Udspring eller idetmindste at modtage sin Betoning fra tvende meget væsentlige Aandens Egenskaber, nemlig fra aandelig Kraft og fra aandelig Letbevægelighed. Ved vore physiognomiske Forskninger er det saameget mere nødvendigt stadigt at have dem for Øie, som de ikke alene synes

at paatrænge alle vore Aandsyttringer en bestemt Character, men de tillige ere istand til at forklare os mange Phenomener, hvis Aarsag vi uden dem forgiæves vilde efterspore*).

*) I en fortræffelig Afhandling over Phrenologien yttre Dr. Otto, med Hensyn paa disse Aands-Dispositioner sig med Følgende, hvilket jeg saa meget mindre tager i Betænkning at lade træde istedetfor mine egne Forklaringer, som det paa en høist, livlig og udtømmende Maade belyser og forklarer dem. — — — „Et vist Organs Størrelse tilkjendegiver den tilsvarende Aandsegenskabs Styrke; — ved den Hurtighed og Lethed, hvormed Aandsevnerne yttre sig, forstaaes Letbevægelighed, — og ere disse tvende Egenskaber at betragte som af hinanden aldeles uafhængige. I Physiken er Styrke og Kraft ganske forstjellig fra Letbevægelighed, og i de aandelige Yttringer er Kraft og Letbevægelighed ligesaa ivinesaldende. For Retten, i Raadet, paa Prækestolen bemærker man denne Forstjæl. Der gives Mange, der udmærke sig ved lyst klart Foredrag og en Lethed i at tale, og som overraske os ved deres Hurtighed og Lethed i at gaae over fra det Ene til det Andet, men som dog hverken trænge dybt, kunne gjøre noget Indtryk paa os, eller strax rive vore Følelser og Overbeviisning med sig. De besidde Skarpsind uden Kraft, og Aandrigheid uden omfattende dyb Forstand. Dette reiser sig ligeledes af stor Letbevægelighed og liden Kraft. Der findes derimod igjen andre offentlige Talere, der begynde langsomt, men med overordentlig Kraft, deres Ord falde som Minutskud paa Tilhørernes Øren, og for den overfladiske Jagtagelse synes de nærved at ende, førend de endnu rigtigheden have begyndt. Selv deres første Ord er et kraftigt, der vækker strax og vedligeholder Opmærksomheden, endog deres Pauser ere udtryksfulde og bebude en Kraft, der samler sig, for at frembryde i den følgende Sætning. Bringes saadanne Talere i Videnskab, da ere de henrivende som Flod-

Da jeg her faaer Leilighed til at berøre Phrenologien, kan jeg ikke undlade at indskyde et Par Ord om mine Anskuelser med Hensyn paa denne Videnskabs Forhold til Physiognomiken. Uagtet jeg nemlig hylder Phrenologien som Videnskab, nærer jeg dog den Overbeviisning, at denne ikke vil være istand til at forsvare sine Principer uden i Forbindelse med Physiognomiken. Saaledes som ingen Qvantitet har Betydning uden i Relation til dens Qvalitet, saaledes kan ikke Aandsegenskabernes ydre Form og Størrelse alene bestemme deres Værdi. Den daglige Erfaring lærer os f. Ex., at store Hoveder, der jo ifølge Phrenologien skulde være Borgen for store Evner, ofte indelutte store Døsmere, og at derimod smaa velbyggede, velorganiserede Hoveder meget ofte indeholde langt mere Intelligents. Det er saavel den vitale som den høiere aandig belevende Kraft, hvormed den organiske Masse er opfyldt, der bestemmer dens Udviklings Værdi, og hos Mennesket affpeiler dennes større eller ringere Intensitet sig fornemmeligst igjennem Viniamenterne. Hos Dyret, ja selv hos de ringere organiske og uorganiske Legemer, gjøre samme Principer sig gjældende. Hvilken langt intensivere Styrke besidder f. Ex. ikke den lille fiintbyggede Arabiske Hest mod den store Europæiske. Maatte Hvalens Evner ikke betydeligt udmærke sig fremfor den øvrige Dyreslægts, hvis Omfanget af dens uhyre Hoved, der som bekjendt udgjør en Trediedeel af dens hele Krop, skulde have nogen Betydning. Hvilket Omfang har et Pund Fjeder mod et Pund Guld. En oppustet Svineblære har ligeledes Form og Omfang, og behørig bemalet og udstyret kan den

strømmen, glimrende som Lynstraalen, indgyde uimodstaaelig en Følelse af gigantisk Kraft, og overvælde og bemægtige sig derved enhver svagere Aand, — Alt dette er Yttring af aandelig Styrke.

letteligen erholde et skuffende Udseende af et Ansigt; — men, hvad indeholder den? Phrenologien kan neppe staae alene, den bør belyses af Physiognomiken; idet de ræffe hinanden Haanden, udmaaler og bestemmer Phrenologien, hvad Mennesket angaaer, Hjernemassens Form og Omfang, medens Physiognomiken, i Ansigtets Liniamenter og Udtryk, angiver den Grad af Aand, der gennemstrømmer disse.

Skjøndt Menneskets aandig belevende Kraft synes at virke umiskjendelig gennem hele Legemet i alle dets Dele, saaledes at man ikke kan antage nogen enkelt Deel af disse at danne Aandens udelukkende Sæde, saa synes det dog som om denne gennem ligesom middelbare og forsonende organiske Led, fornemmelig udtaler sin tænkende Kraft gennem Hovedet; sit følende, attraaende og begjærende Seg gennem Hjertet; — sin almindelig belevende organiske Virksomhed gennem hele Legemet. Disse forskjellige Kræfter concentrere sig atter til fuldkommen styrende Eenhed i Hjernen, og affpeiles reneft og tydeligst gennem Hovedets Form og Ansigtets Physiognomie.

Naturen synes at have stillet Mave, Brystet og Hovedet i successive Orden over hinanden, saaledes at enhver af disse ifølge denne Orden afgiver Sædet respective for vore dyriske Tilbøieligheder, vore Følelser og vore intellektuelle Evner, og har enhver af disse atter deres tilsvarende Organer eller Correspondenter i Hjernen, der mere eller mindre samvittighedsfuldt blive adspurgte, saa ofte nogen af dem sættes i Bevægelse.

Hovedet.

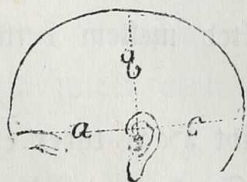
Naturens Mesterværk, er upaatvivleligen den Deel af Menneskets ydre Væsen, der bærer det skjønneste og umis-

fjendeligste Bidnesbyrd om, at vi ere kaldede til at være Skabningens Herrer; — dette er ikke alene til Forskjel fra Dyrets stillet paa den øverste Deel af Legemet, for ligesom fra dette skjønne Fodstykke at kunne see og sees, men det synes tillige at have erholdt sin opreiste Stilling for at kunne byde med Værdighed, og medens det kaster Blikket over det Skabtes Mangfoldighed, at være istand til at erkjende Guddommens Storhed, og med Væthed og Frihed at hæve det ydre som indre Die takkende til den Skaber og til de høiere Egne, hvorfra vi stamme.

Organismens ædleste Kræfter, Vitalitetens fineste, subtileste Bevægelser, have deres Udgangspunkt fra Hovedet; her spores tydeligst Aandens og Tankernes Virksomhed, og fra intet andet Sted søges Lys og Veiledning i Livets aandige Nødvendigheder.

At Hovedet indtager denne betydningsfulde Plads i Organismen, godtgjør sig blandt Andet deraf, at vi efter enhver heftig Tankeanstrengelse, eller heftige Sindsbevægelser, fornemmeligt spore disses Virkninger her, og at enhver ydre Væsjon, der virker forstyrrende paa Hjernen, virker forstyrrende paa Forstanden.

Der gives et vist antaget imaginært Punkt, hvorfra man søger at udmaale Distancerne til Hovedets ydre Contourer, og som i Almindelighed kaldes Hovedets Centralpunkt; herfra bestemmes, hvorledes dettes forskjellige Dele staae i Proportion til hinanden, samt visse Deles gjensidige organiske

Betydning, der dog atter erholde deres hovedsagelige Værdi gennem Liniamenternes mere eller mindre udprægede Physiognomi. — Distancen a — fra Drej til den forreste Deel af Panden — bestemmer Størrelsen af de

intellektuelle Evner; — Distancen b — fra dette til Isfen, eller det øverste Parti af Hovedet — antyder de moralske Følelser; og — Distancen c — til Nakken — viser Styrken af de dyriske Tilbøieligheder. — Ansigtets og Liniamenternes Udtryk aabenbarer den større eller ringere Kraft, der besjæler Evnerne, Følelserne og Tilbøielighederne.

Haaret.

Hovedets øverste og bageste Parti er bevoxet med Haar, der synes bestemt til at beskytte Hjernemassen, paa samme Maade som Træets Bladefrone værn om dets fine, zarte Spirer. — Hvorvel Haaret i og for sig ikke synes at spille nogen afgjørende, eller tydeligt bestemmende physiognomisk Rolle, bør det desuagtet ei forbigaaes uden Opmærksomhed; det staaer i ethvert Tilfælde som et umiddelbart Product, saavel af den Jordbund, hvorpaa det voxer, som af den Spire, der stiger det frem; og paa samme Maade som Træets Blade angive os dets Physiognomie, maa Haaret upaatvileligt, mere eller mindre tydeligt, være istand til at angive os noget af den Naturs Character, hvoraaf det er fremstødt. Den overordentlige Forskjellighed, i Henseende til Haarets Væxt og Farve, dets større eller ringere Tæthed og Styrke, saavel som dets kunstige Tilsnit og Form, giver vistnok Anledning til nøiere Eftertanke. Alene den Omstændighed, at heftig Skræk og stærke Sindslidelser kunne, som bekjendt, endog kun paa en eneste Nat, forandre dets oprindelige Farve til fuldkommen Graat, beviser tydeligt den nære Forbindelse, der finder Sted mellem dette og Sindets Bevægelser.

Det gamle Ordsprog, der siger: at „stridt Haar tyder et blødt Sind, og at blødt-Haar dækker stride Tanker“, — har

ofte bragt mig til at erfare Sandheden i denne Tro, uden at jeg derfor tør fremsætte den som Regel.

Saaledes som det sorte Haar og de sorte Dine, der overhovedet characteriserer Sydboen, synes at være et Product af Characterens og Naturens glødende Liv og tropiske Varme, saaledes synes det blonde Haar og de lyse Dine, ligesom at være blegnede og mildnede under Nordens kjølede Himmel*).

Det lysebrune eller saakaldte røde Haar er ofte Gjenstanden for en Deel Slutninger og Bemærkninger, der vække Mistillid til den Person, som bærer det; — idet man formentlig igjennem denne Farve bliver mindet om Rævens Pels. Ligesaavist som man imidlertid finder andre Dyr, der bære den samme Farve som Ræven, uden derfor at besidde dennes Natur, saavist troer jeg, at de Charactertræk, man hos Mennesket i Almindelighed sætter i Forbindelse med denne røde Farve, ei heller behøve at staae i nogen umiddelbar Sammenhæng hermed.

Bed meget udsvævende Mennesker, der føre et uregelmæssigt Levnet, har jeg ofte bemærket en stærk Fedme ved Haaret, der tillige synes at udbrede et ligesom fedtsvedende Gjen skin over hele Ansigtet.

Hos mange aandsstore Mænd, i Besynderlighed hos saadanne, hvor Phantasien er fremherskende, har en forunderlig Mangel paa kraftig Haarvæxt, isærdeleshed omkring Hage og Kind, vakt min Opmærksomhed; — Legemets productive Kraft, synes her ligesom at være offret for Aandens.

Under mange Sygdomme, isærdeleshed under saadanne, hvori Nerverne afficeres, angribes som bekjendt Haaret. Ja, selv under almindelige Sindslidelser taber Haaret mere eller

*) La passion est brune, l'amour est blond, siger Alex. Dumas.

mindre af dets naturlige Smidighed og Glands og falder af; men vindes som oftest igjen, naar Lidelserne ophøre.

Den Hvirvel, Haaret af Naturen undertiden danner omkring den øverste Deel af Panden, og isærdeleshed omkring den øverste Deel af Pandeknuppen, hvorved dette ei sjelden voxer ned over samme, og som i Reglen staaer i Forbindelse med en kort Overlæbe og en perpendicular Pande, har jeg meget ofte fundet i Forbindelse med en stridig og stivsinnet Character.

Haarets kunstige Tilsknit og Form, kan, ligesom Klæde- dragten, ofte aabne os et ikke uvæsentligt Indblik i den paagjældende Persons Character. — Den, der f. Ex. med ængstelig Forsigtighed, og med Præparater i Kommen, gjør sig Umage for, at Intet, end ikke den ringeste Deel af hans kunstige Haarbygning kommer i Uorden, eller som med Formalitet og Nøiagtighed iagttager enhver Fold i sine egne og Andres Klæder, og ei tillader Talen at dreie sig om Andet, foraaer upaatvivleligen, i Forbindelse med en høi Grad af Forsængelighed, en Formodning om, at han ikke bestjæftiger sin Tid eller sine Tanker med andet end sig selv, og stikker der under slikt et Væsen og Form neppe nogen hverken grundig eller opoffrende Personlighed. — Den, der offerer Bagateller en betydelig Opmærksomhed, er vistnok vanskeligt istand til at bestjæftige sig med store Ting*).

*) Om disse Slags Duffe-Mennesker, der overhovedet synes at henhøre til denne halvfine, halvforne og kvartforstandige Menneskeheds Fyldekalk, siger Bulwer: — — „deres Ansuelser ere saa afhængige af Moder,

Banden.

Banden, som vore Egners og Organers umiddelbare legemlige Udtryk, indeslutter Menneskets høieste og ædleste aandige Kræfter, og spiller en af de væsentligste Roller i Physiognomiet, med Hensyn paa dettes Aand og Udtryk. — Saaledes som den stille, skyfri, høitidsfulde Himmel hvælver sig over Jorden, — saaledes troner Banden, majestætisk beherskende under Sindsroen, over Ansigtets Liniamenter; medens den formørkes eller truer, — liig Himlen ved Skyerne, — naar Sorger eller Lidenskaber sætte Sindet i Bevægelse. — I Forbrydelsen, eller Uskyldigheden, staaer som den gode eller onde Samvittighed, med læselige Træk præget heri, og enhver Lidenskab vil gjennem Bandens Furer, som Egnene ved dens Form, forraade os Menneskets indre Væsen.

Udtrykket for Aandens Høihed og Kraft igjennem Bandens Form synes allerede at være erkjendt fra de ældste Tider; — man vil ikke alene gjennem Oldtidens Skrifter finde Mænd af udmærkede Aandsegenskaber være betegnede med høie og skjønt hvælvede Pander, — men man vil til end tydeligere Betegnelse finde dette gjentaget i Antikerne, hvor det menneskelige Udtryk for det Store og Dphøiede, altid findes antydet,

Bedtægter og Anseelse, og de ere saa naragtigt nøieseende paa Udvortes og Klæder, at de staae tilintetgjorte og forstenede, hvis man ikke spiser, drikker eller taler efter visse bestemte Former, og kunne disse Folk ikke tænke sig dem overgaae nogen større Skam end den, at findes i Selskab med saadanne Personer, der lægge mindre Vægt paa denne Formens smaalige Fordringer end de."

saavel ved ædeltformede Pander, som ved store roelige imponerende Liniamenter*).

Det forreste og øverste Parti af Craniumet, nemlig Panden og Isfen, mangler aldeles hos Dyret; jo mere dette imidlertid gennem sine indre Dispositioner hæver sin Rang i det Skabtes Række, desmere ville vi ogsaa finde dets Hoved at nærme sig Menneskets, og dets Physiognomie at antage et intelligenter Udtryk.

Pandens Hvide og Omfang og Hjernemassens Størrelse staae i Reglen i et directe Forhold til hinanden; men som berørt er det ikke Pandens Omfang, der alene er istand til at bestemme dennes Værd. — Saaledes som man nemlig i et lille, hyggeligt, velindrettet Bærelse, ofte kan boe langt bekvemmere end i et meget stort og rummeligt, — saaledes finder man mangfoldige korte, sammentrængte Pander, der synes at besidde langt mindre Hjerne end andre, og hvori dog en sjelden Aand

*) — — — „Det er ikke Ansigtstrækkenes ædle Form eller overordentlige Skjønhed,“ siger Bulwer: „der alene giver Mennesket Kraftens og Adelens Udseende, dets skjønneløsende Ynde. Det er isærdeleshed Pandens frie, djærve stedse aabne og dog saa kloge og betænsomme Udtryk, der bebuder Følelsen af en høiere Kraft, af hiin høiere Styrke, som ikke formaaer at formørkes ved fremtidig eller nærværende Modgang, men i en elastisk udtømmelig Rigdom af Kraft synes at udfordre Sorgens Bitterhed og Tidens qvælende Byrder; og kunde end en sorgmodig Aelse opfylde os ved Tanken om, at Tidens uafbedelige Gang vilde overtrække denne Pandens klare Himmel med Skyer, saa vilde vi dog her føle en Forsikkring om, at Naturen i dennes herlige, kraftige Form, i Diets rene, dybe, dristige Bld, har nedlagt et lykkeligt Forvarsel om Evner og Mod til med Held og Styrke, at kjæmpe for Seirens Palmer.

formaaer at boe. Naar man, iblandt en Deel Nødder, uvilkaarlig griber efter de største, vil man bemærke, at i Reglen de fuldeste, bedste Kjernee ikke findes blandt disse. — Det er ene Hjernens intensive Styrke, dens qualitative Beskaffenhed, der afgiver Betingelserne for dens Værdi, og det er i Ansigtets Udtryk og Form, at vi bør søge dens Grademaaler. — I Hovedets Størrelse og Form, søge vi derfor Maalestoffet for Hjernemassens Omfang, medens vi i Ansigtets Udtryk og Riv, finder Betydningen af den Mand og Kraft, der sætter denne i Bevægelse. — Det er ikke Vinens Farve og Udseende alene, men tillige dens Blomst og Smag, der bestemmer dens Værdi.

Jeg nærer paa denne Maade ingen ret Tro til de usædvanlig høie Pander, der ikke staa i Forhold til Størrelsen af de øvrige Viniamenter, eller som ikke hvile kjæft og umiddelbart paa Diebrynene; — Tankens Kraft synes her ligesom at være fordeelt paa et for stort Rum, — hvorved den energiske og sammentrængte Klarhed, Hurtighed og Sikkerhed, der saa ofte characteriserer de korte, aandrige Pander betydeligt formindskes. En frygtsom Usikkerhed og Ubequemhed til, med let, klar, gjennemtrængende Hurtighed og Kraft, paa rette Tid og Sted, at samle og udvikle Tanker og Ideer, vil som oftest characterisere denne Pandens uforholdsmæssige Høide. Vist er det imidlertid, at den store, rummelige, rundede Pande, der i Profilen danner en Halvfugle, og, som forunderligt nok, Gall har bestemt til Bopæl for en udmærket Tænkraft, meget ofte er forekommet mig at være den allerubetydeligste. Man finder ofte Pander, der see ud som oppustede Blærer, — farveløse, uden Tegning og Character, — og som baade ere høie og rummelige.

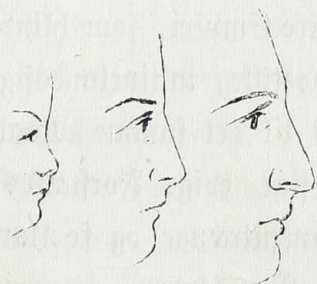
Naar en kort, bred Bænde, over aandrige Træk, imidlertid ofte formaaer mere end mangen høi, vil den desuagtet aldrig være istand til at bestaae en Bæddekamp mod en høi, rummelig, velorganiseret Bænde, der smykker lignende Træk.

Naar Forstanden søger at ordne Følelser og Indtryk, spores tydeligt en Bevægelse under og omkring Dienbrynene, hvilken Egn af Bænden vi uvilkaarlig gribe til, og ved Guidning og Berørelse søge ligesom at vække, naar Løsningen af et vanskeligt Problem gjør Krav paa vor klarende og ordnende Tankeanstrengelse; — hvorfor vi vel tør antage, at Forstandens almindelige Opfatningsevne, saavel som Ordningsevnen, har sit Sæde her, hvor Organet yttres sig*). Idealitet og Indbildningskraft, saavel som vore høiere aandelige Evner, synes derimod at have deres Plads i Bændens øvre Egne; og strider denne Bestemmelse ei heller mod de foregaaende Ytringer om, at en lav Bænde undertiden kan besidde større Klarhed og hurtigere Opfatning end en høi**).

*) Den, der i det Hele, er i stærk Besiddelse af, og ofte med Anstrengelse, har anvendt sine undersøgende og ordnende Evner, antager efterhaanden de dybe, tænkende, alvorfulde Rynker, der netop fremstaae mellem Dienbrynene, saa ofte vi anstrænge vor Eftertanke.

**) Selv igjennem det Præg og Udtryk, der characteriserer de forskjellige Nationers Physiognomie, og isærdeleshed gjennem deres Bænders Form, ville vi finde Stadfæstelse for disse Paastande. — Ligesom nemlig Fransmanden, gjennem sin opvakte Aand og levende Indbildningskraft, synes at være udseet til at anslaae Ideens lysende Funke, — synes Tydskerne, gjennem deres Eftertanke og dybere Følelse, at være bestemte til at gribe og omfatte dennes theoretiske Side, medens Engellænderne med deres kloge praktiske Sands bringe den levende og anvendelig ind i Livet. — Derfor

Bed at følge Menneskets Udvikling gjennem dets forskjellige Stadier, ville vi finde en aldeles utvilsom Befræstelse paa Sandheden i denne Hypothese. — De første Egner, der hos Barnet yttre deres Virksomhed, er upaatvileligt Indbildningskraften og Phantasien; og vi finde den øverste Deel af Panden hos dette saa stærkt udviklet, paa Beføstning af Partiet over Diebrynene, at dette bliver concavt; — efter-

haanden som Forstanden og Reflexionen, i den fremrykkende Alder begynder at gjøre sig gjældende, hæver sidstnævnte Parti sig, Diet træder længere tilbage, og Næsen faaer et større Relief, saaledes at Profilen, hos den modne Yngling, nærmer sig Perpendiculairen; — medens denne hos den kraftige, fuldtudviklede Mand, hvor Forstanden og Beregningen, alt i Forhold til hans primitive Dotation, mere eller mindre trænge Phantasien og Følelsen i Baggrunden, nærmer sig Convexiteten.

I de øvre Egne af en høi Pande, kan undertiden en levende Phantasi, en dyb og inderlig Sympathi for alt Stort og Skjont, ja selv geniale Gnister ligge skjulte; men hvor Manglen paa de nedre Organer, paa den ordnende Forstand, ikke tillader dem at realiseres, ville de enten aldrig kunne gjøre sig gjældende, eller de ville idethøieste kun være

finde vi ogsaa, — den beregnende handlekraftige John Bulls Pande i Reglen kort, kjæk og sammentrængt, — Tydskerens Pande, som Udtrykket af hans philosophiske Phantaseren og Raisonneren, høi, og foroven rummelig. — Franskmændens, fin, lige og perpendiculair.

istand til at fremstaae, svage og vaklende, liig et Skib uden Roer. — Hvor Forstanden, Eftertanken eller Reflexionen, som Menneskelivets styrende Nøvendighed eller som de høiere Syners Tømme, ikke leder og understøtter Følelsernes og Phantasiens vilkaarlige Bevægelser og uregelmæssige Spil, der vil det gaae Mennesket, naar det kommer til en vis Alder, som Barnet, der græd, fordi det ikke kunde naae Maanen.

Forstanden og Anden bør derfor gjensidigen og harmonisk understøtte hinanden. — Det er ligesaa farligt, udelukkende at øse af eller at betroe sig til den umiddelbare Empiri, som blindt at hengive sig til Aabenbarelserne i sine poetiske, instinctmæssige Fornemmelser; thi de ville begge føre os til det samme Maal. — Naar den Ene nemlig, igjennem sine evige Forstands-sonderlemmelser, søger at dissekere, gjennemtrænge og forklare Anelsernes og Ideernes meest ophøjede Problemer, giennem sandselige og materielle Betingelser, — og den Anden, ene paa Inspirationernes, Følelsernes og Poesiens Strøm, troer at kunne seile umiddelbart ind i de store, evige Sandheder, — ville de i deres yderste Bestræbelser upaatvivleligen møde hinanden i — Nulliteten, — paa Tvivlens, Modsigelsens og Forvirringens Toppunkt*).

*) Ligesom Krybet i Støvet maatte vildsomt omvandre og fulde ihjel, om man berøvede det sine Følehorn, der leder Tilfredsstillelsen af dets physiske Fornødenheder saaledes er den menneskelige Følelse bestemt til saavel gjennem vore aandige Følehorn som gjennem vore materielle jordiske Fornemmelser at lede os til Livets ophøjede, anelsesfulde Sandheder. — Forstanden og Følelsen ere som Manden og Kvinden, — i hvem de ogsaa synes respective at være repræsenterede, — tvende Halvheder, der først faae Heelhed og Betydning ved at forenes. — Saaledes som

Skjøndt den almindelige Opfatningssevne og Ordningsevnen, der ere de første Evner, der vække os Haanden ved vor Indtrædelse i Livet, men ogsaa de første, der sige os Farvel, (hvorfor Barnet modtager og fatter saa hurtigt og let, og Oldingen af det umiddelbart Modtagne beholder saa lidet), spille en saa væsentlig Rolle, isærdeleshed i den første Periode af vort Liv, antager jeg dem dog ikke som selvstændige Evner, men kun som Supplementevner, der ere nødvendige for at understøtte og virkeliggjøre de øvrige. — Vi finde derfor ligesaa mange forskjellige Opfatnings- og Ordningsbrancher, som vi finde Evner; Musikeren, Poeten, Mathematikeren, Philosophen o. s. v. kunne hver især uden Anstrengelse absorbere deres Aand i den specielle Retning, hvori de føle sig disponerede, medens de i andre Retninger kunne føle sig fuldkommen uformuende. — Det er disse Supplementevner, der ligesom gribe, vække og bevare de høiere aandelige, forsoner, og sætte dem i Forbindelse med de jordiske Betingelser, idet de bringe dem ind i og gjøre dem tilgængelige for det materielle og sociale Liv. Mangen høit begavet Mand, der undertiden i ringere Grad var tildeelt disse forberedende og ordnende Evner end den forøvrigt Aandsfattige, og som først i sin senere frie og nødvendige Udvikling saae sig istand til at sprænge den psykiske Skal, der forhindrede ham fra i mægtig Flugt at svinge sig imod Skyerne, blev i sin Barndom, i sin drømmende Umhyndighedstilstand, men i Besynderlighed under sin Skolegang, der, som en lammende, blytung Vægt, klæbede

Manden af Naturen synes at være bestemt til at lede og styre, er det Qvinden forbeholdt at vække og bevæge. Manden bør føle gennem Forstanden, som Qvinden skal forstaae med Hjertet.

ved hans Binger, af sine indskrænkede, forstnyede Dommere ofte betragtet som en fortabt og uduelig Staffel, der maatte vække Tvivl og Bekymringer for Fremtiden, og det alene, fordi han igjennem Regulatorerne, de almindeligste og materielle Dotationer, der ere os givne, kun manglede Kraft til, umiddelbart at klare og rede for den mægtige Aand, der hvilede over dem; — ligesom den for svage Tordenleder synes de at have manglet tilstrækkelig Fyldighed til paa eengang at optage al den Electricitet, hvormed Aandens høiere Regioner her var svanger.

Under og omkring Dienbrunnene, ved Næsen, og ligesom strækkende sig ned under Dinene, hvorved disse komme til at ligge noget fladt og fremtrædende, synes den almindelige Opfatnings- og Ordningsevne at have Sæde.

Indbildningskraften er ligeledes kun en Supplementegenskab til de øvrige Organer. Ligesom Forstandssegensfaberne synes bestemte til, at forstaaeliggjøre de høiere aandelige, og føre disse ind i Livet, saaledes staaer Indbildningskraften, som et tjenende Led, mellem begge, bestemt til, efter Omstændighederne, ligesom igjennem et godt eller slet speil, at bringe enten sande eller falske Efterretninger fra det Indre. Saaledes som Kammertjeneren, virksom, øietjenende og altid paa rede Haand, undertiden er istand til at beherske baade Fyrsten og hans Ministre, saaledes tiltager ofte Indbildningskraften sig Herredømmet over baade Aanden og Forstanden, tyranniserer og vildleder dem. I utallige Retninger af Aandsvirksomheden ville vi gjenfinde Indbildningskraftens skadelige Indflydelse, og mangfoldige Exempler fra det daglige Liv overtyde os om, hvor mægtig en Rolle den er istand til at spille i vor Virken og Tragten, ja i hele vor physiske Udvikling og vort aandige Liv. — Hvilken Indflydelse udøver den f. Ex.

ikke allerede paa den første Spire i vor jordiske Tilværelse, gennem Moderen, paa Livets Dannelse; — den virker hos denne gennem Frygt, Irritabilitet, Skræk, Slovhed eller Modløshed m. a. m. ligesaa skadeligt paa dettes Udvikling, som den gennem Glæde, Haab og en stadig Paavirken af det Skjønne, Edle og Dphøiede virker velgjørende; og forklares fornemmelig herigjennem, hvorfor Forældre, der begge ere smukke, kunne føde hæslige Børn, og omvendt, — saavel som Naturens tilhyneladende Luner med det saakaldte mærkede eller vanskabte Afkom. — Vi spore upaatvivleligen en, ofte maaffee ubevidst Følelse for denne Sandhed, i den Omhyggelighed, og det Hensyn, Enhver mere eller mindre tager til den svangre Qvinde*). — Selv blandt Dyrene udøver Forestillingsevnen sine umiskjendelige Virkninger paa Fosterets Dannelse; — ja allerede i Oldtiden synes man at finde Spor af denne Tro. — Jakob nemlig, som efter Biblen havde paataget sig Røgtningen af Labans Faar under den Betingelse, at alle de brogede Lam, der faldt efter disse, skulde tilhøre ham, — fatte under Parringen brogede Stokke for Faarene, og Biblen fortæller, at han havde sin Fordeel deraf. — Hvorfor kan, som mange Exempler i de thdske Stutterier bevise, en sort Hoppe, bedækket af en farvet Hingst, kaster et hvidt Føl, naar man under Be-

*) En ung Moder led under forskjellige Svangerskaber af en dyb, indesluttet Sørgmodighed, der foraarsagede hende en for hende absolut og uovervindelig Taushed og Utilgjængelighed i disse Perioder, og alle de Børn, hun bragte til Verden, vare døvstumme. — Da Lægen imidlertid under hendes senere Svangerskaber, var saa heldig at finde Midler til at udrive hende af denne hendes Apathi, fødte hun kun feilsfri og velorganiserede Børn til Verden.

dækningen, og senere under Drægtigheden, anbringer en i naturlig Størrelse malet hvid Hest for dennes Dine?

Følelsen for det Skønne, Edle og Ophøiede i Naturen, Sandsen for Kunst, Poesi og Religion, finder igjennem denne Overbeviisning sin høiere psykiske Betydning. Gjennem denne Tro hævede Grækerne — det skønneste, ædleste, meest begavede Folkelag — sig til det Fuldkommenhedstrin, fra hvilket endnu udgaaer saamange straalende Lys over Jorden; idet de følte og erkjendte Betydningen af Spirens Forædling som den nødvendige Betingelse for de kommende Slægters høiere Udvikling. — I denne Overbeviisning omgave de deres Qvinder, isærdeleshed under Svangerskabet, med de skønneste Billeder, ledede deres Aand og Indbildningskraft gennem ædle, lyse Forestillinger til Lykke og Betsignelse for deres Afkom, — og løste herigjennem Problemet for Kunstens høieste og helligste Betydning for Livet. — Hvormangen Moder henlever desværre ikke sløv og tankeløs denne vigtigste Periode i sit Liv. — Maatte Kunst og Religion række hinanden Haanden, for i deres ideale Betydning, saaledes som deres høiere Bestemmelse er, gjensidigen at hellige og forskjønne hinanden, da kunde man haabe, at rene, skønne, ophøiede Billeder stadigen vilde omgive Qvindens Leie, paa det at hendes Sjæl, vaagen som i Drømme, kunde worde opfyldt af forædlende, dannende Forestillinger; — thi gennem hende former sig jo Spiren til de kommende Slægter.

Indbildningskraften udøver paa Qvinden, gennem hendes subtile og mere sensible Natur, langt større Indflydelse end paa Manden. I sin Tænken og Tragten flyder Qvinden i Almindelighed umiddelbar bort paa Følelsernes Strøm, medens Manden mere lader disse styres og ledes af den kjølede Fornuft, der ædrueliggjørende fører ham fra hans Udsvævelsens

vildsomme, forførte Beie tilbage til den slagne Vandvei. — Som en Følge heraf er det ogsaa kun Qvinden forbeholdt, at nærme sig Moralprincipets tvende Antipoder, Englens eller Djævlens, her paa Jorden. Naar Manden, enten han stiger eller falder, ædrueliggjøres gennem Egenkjerlighedens og Reflexionens kjolende Pulver, og derfor aldrig er istand til hverken at hæve sig saa høit, eller at synke saa dybt som Qvinden, saa vil denne derimod, paa den ene Side frigjort fra Egoismens og det kolde Raisonnements lammende Virkninger, gennem fine, rene, instinctmæssige Fornemmelser kunne hæve sig imod Englen, medens hun paa den anden, gennem farlige Tilbøieligheder og forførte Exempler af samme Grund kan synke saa dybt, at kun Djævelen vilde være istand til at følge hende*).

*) Man skjæler ikke altid tilstrækkeligt, mellem Begreberne: Indbildningskraft og Phantasi. — Uagtet enhver af disses Natur og Character er aldeles tydelig og utvivlsomt betegnet, bruges de ofte i Flæng; ja de slaas endog undertiden sammen under det samme Begreb, idet man betragter Phantasien kun som en forvirret Indbildningskraft. — Hvor vi imidlertid, gennem Følelsen, maa erkjende, at der findes tvende Begreber, for tilsyneladende eet Phænomen, der er dette vistnok berettiget til, at erholde tvende Benævnelser. — Indbildningskraftens Natur og Character aabenbarer sig nemlig som gjengivende, Phantasien som skabende; den første er et Complement til Talentet, den sidste til Geniet. — Medens Indbildningskraften tilbagekaster de Billeder, som den gennem Sandserne opfatter fra Yderverdenen, under samme Form, som de modtoges, uden Tilfætning eller Brydning, synes Phantasien derimod at tilbagestraale det Modtagne og Opfattede, ligesom gennem et Prisma, der omformer

I Pandens øvre Egne, almindelig betegnet ved Pandeknudernes bløde Fremvæxt og ved en fin, opadstræbende Runding af disse, op mod Isen, samt ved fyldeige Lindinger, synes Menneskets ædleste Kræfter, Phantasi, Vittighed, og den høiere aandelige Abstraction, saavel som Grundlaget for Mandens originale Productivitetsevne, Geniet, at have taget Sæde; og vil denne Pandens Form, under normale Betingelser, altid være ledsaget af et, over hele Physiognomiet udbredt, usædvanlig aandrigt Udtryk.

Naar vi maae indrømme, at allerede Afspeilingen og Udtrykket for Mandens lavere og underordnede Evner og Anlæg, ere vanskelige at paavise og forstaaeliggjøre, hvormeget vanskeligere, ja fast umulig, maa den Opgave da ikke blive, giennem tørre, fattige og materielle Ord, at finde Udtrykket og Betegnelsen for Mandens høieste, subtilste Egenstaber; — thi ikke i Pandens øvre Deel alene — ikke i Blikket eller Diets Form i — ikke i Næse eller Mund, eller i nogen enkelt Deel af Physiognomiet, spore vi Udtrykket for Geniets Tilstedeværelse; — ja, som oftest lader det os kun ane sin Tilstedeværelse i de flygtige, forbigaaende Synslimt, der udbrede et ligesom momentant, fra alle Physiognomiets Dele udstrømmende, harmonisk besjælende og ubeskriveligt Lys, der kun er bemærkeligt og forstaaeligt for det finere ubildede Sie.

Skjønt Geniet i dets mangfoldige Retninger fremtræder under utallige forskjellige Phafer, have de dog alle deres Udspring og Character fra den samme Kilde. — Denne undersøgende Higen nemlig efter at vide, denne Klarhed og Sikkerhed i Anvendelsen af det Lærte eller de gjorte Erfaringer,

Gjenstandene, og gjengiver dem i mangfoldige Brydninger, under et skjønnere og rigere Farvespil.

denne ubegribelige Lethed i at overvinde enhver Hindring, der stiller sig i Veien for at naae Maalet, deene skabende Kraft og stolte Selvbevidsthed om, at kunne frembringe Hjælpemidler, for at bortrydde disse, samt endelig den Fylde af ydre og indre Liv og den Originalitet i Anstuelser og Ideer, der aabenbarer sig saavel i Tanker som Handlinger, vil, i hvilken-somhelst Retning Geniet bevæger sig, blive dets uadskillelige og fremtrædende Kjendetegn.

Geniet synes ligesom at være stillet paa et eget, et høiere Standpunkt i Livet, hvorfra det bestuer Gjenstandene, under andre Betingelser og i et klarere Lys. Medens det styrer sin Flugt gennem høiere Regioner og vandrer med Sikkerhed ad viltsomme og ubetraadte Veie, hæver det sig stolt og mægtig, som en Gaade over den almindelige Hob, og føler sig fra sit ophøiede Standpunkt aldrig mindre end, naar det for Andre staaer høiest; fordi det ved at stige, bestandig tydeligere føler Maalets uendelige Afstand, stedse tydeligere sporer høiere og ubegribeligere Verdner af Kræfter og Virkninger*).

*) „Den, der først opstillede den forslidte Grundsætning“, siger Bulwer, „at Mistillid til sig selv er Geniets ledsager, den kjendte kun lidet til Menneskehjertet. — Hvad skulde vel forsone Geniet med dets Lidelser, dets Dødsfrelser, dets feberagtige Uroligheder, dets indre uafsladelige Arbejder, med Alt, hvad der udfordres til at frembringe det, som den overfladiske Verden anseer som en øieblikkelig Begeistnings kjæmpemæssige mechaniske Frembringelser; hvad skulde vel forsone Geniet med alt dette, hvis det ikke skulde være den stolte uudslettelige Bevidsthed om indre Kraft, det til Overbeviisning modnede Haab, at Belønningen stod i Forhold til Anstrengelsen, den sanguinske og levende Forudnydelse af tilkommende Hæder, der nedbryder Tidens og Rummet's Grændser, og med en Prophets Henrykkelse hæver sig i

Barnasfættet ligger paa Bjergets Top, — men vi fødes i Dalen; — det er Geniets Kraft forbeholdt, at bestige den Bjergets Skraaning, der begrænder vort kortsynede, affnævrede Blik, og som danner den almindelige Verdens, og vore daglige Bestræbelsers Grændse, for under Vandringen opad, efterhaanden at erholde et friere og klarere Blik over vort Forhold til Gud og Livet. So høiere imidlertid Geniet stiger, desklarere bliver det, at den Skraaning, ad hvilken det med saamegen Anstrængelse kjæmper sig opad, og som det troede, umiddelbart førte til det høieste Maal, ifkun danner en ubetydelig, fast umærkelig Afværling af det store Alt, og at det Bjerg, fra hvis Top man troede at skulle kunne stue Guddommen Ansigt til Ansigt, hvor Livets Gaader maatte klare og løse sig, og som for den lavere staaende Hob viste sig i i saa svimlende Høider, synker, seet fra oven, kun sammen til en ussel Tue, mod det Heles, mod Verdens og Guddommens store og mægtige Forhold.

Intensive Genier — der virke mægtigt paa eet Punkt — have i Almindelighed faste, skarpe Træk, bestemt

Udødelighedens endeløse Regioner. Berøv Geniet dets Selvtillid, dets dristige Selvbevidsthed, og Du har stækket Ornenes Vinger. Bisselig tvinge I da den sværmende Aand, som I ikke hidtil kunde fatte, ind i Eders huuslige Tilbøieligheders snævre Skranke; I nedværdige og tæmme den indenfor Eders Hverdagsdommes Horizont, inden Eders smaalige væmmelige Moralgrundsetningers træge indskrænkede Synskreds. I berøve den Evnen til at hæve sig, og med denne den Driftighed, der, idet den trodses Jordensfkyerne, tør bygge sin Nede paa Klipperne, for at nyde den stolte Triumf at hæve sig over sin Slægt, og betragte Himlen fra et høiere, et nærmere Standpunkt.

fremtrædende Pandeknuder og perpendiculaire Pander; — extensive derimod, — have finere, blødere, luftigere, mere afrundede Træk og tilbagefaldende Pander.

Hurtigere Opfatning og Lethed i at lære, findes ofte forenede med blødt rundede, tilbagegaaende Pander, en større Abstractionsevne, et langsommere, men troere bevarende Memme, med den mere perpendiculaire.

Perpendiculaire Pander, hvis øverste Parti er noget fremspringende, over horizontale Dienbryn, og dybtliggende Dine, tyde altid paa Anlæg til kold, stille og dyb Tænken.

En høi, fiintformet, ved Isfen hævet, og mod Tindingerne rummelig og bred Pande, med en i det hele perpendiculair Profil, der dog let bøier sig frem ved Næseroden, dannet af blødt rundede Pinier, og dækket af en fiin og bevægelig Hud, samt hvilende umiddelbart paa reent og bestemt tegnede, mod Tindingerne bøiede Dienbryn, danner ikke alene Normen for en skøn Pande, men ere tillige Borgen for en udmærket Mand, der forener Fiinhed og Modtagelighed, med Kraft og store Evner.

Høie, smalle, mod Tindingerne indad-bøiede platflade Pander, betegne Forstandstørhed, Bankelmød og Mangel paa aandelig Energie.

Man tør overhovedet antage som Regel, at smalle, indsnævrede Pander, selv om de ere høie, ere betydningsløse, hvorimod den brede, kraftigt formede, selv

om den er lav, altid tyder paa aandelig Styrke og Livfuldhed. Saaledes vil en kort, skarptegnet, ved Dienbrynene og Tindingerne dominerende Pande, over store, fastformede Træk, med livlige, tilsyneladende dybtliggende Dine og kraftige Dienbryn, altid være et ubedrageligt Kjendtegn paa en levende og praktisk Mand, med en utrættelig arbejdsdygtig Virksomhed.

Forslagenhed, Snubhed eller List, findes oftere blandt de lave, sammentrængte, skarpe og bestemttegnede Pander, end iblandt de høie, rundede og rummelige.

Personer, hvis Pander foroven ere rundede og fremspringende, forneden flade, og som hvile paa horizontale Dienbryn, ere ofte meget forstandige, meget levende, meget heftige — men iiskolde; — de ere irritable, men ei sensible; de kunne være forlenede med en livlig, let vakt Begeistring, men de ere ikke i Besiddelse af varme, poetiske Følelser.

Hos Mennesker med Tro og Veneration for det Oversandselige, og med Beundring for det Edle og Dphøiede, eller som enten ere gjennemtrængte af dybe, religiøse Følelser, eller nære en uovervindelig Tilbøielighed og Tro paa det Mystiske og Overnaturlige, hæver sig Panden stærkt paa Midten af det øverste Parti mellem Pandeknuderne.

Saaledes som den daglige Erfaring lærer os, at der af vor intellectuelle og moralske Characteer, saavel som af vor dyriske Bestaffenhed, ofte udvikle sig enkelte Egenstaber paa de Dvriges Beføstning, og foraarsage en ligesom Skæbhed i Organernes indbyrdes Stilling, saaledes vil denne indre Disharmoni upaatvivelig gjentage sig i det Ydre. Hvor Evnerne

og Tilbøielighederne derimod træde i et harmonisk secunderende Vægtforhold til vor intellectuelle og moralske Kraft, der vil Pandens og Ansigtstrækkens Linier og Forhold sikkert staae i en indbyrdes Harmoni. En knudret eller for fremspringende Pande — for smaa eller for dybtliggende Dine — en for krum eller for opadbøiet eller for lille Næse — for fyldige eller for smalle Læber — en for stor eller for lille Hage, for grove eller for spinkle Kjæber eller Kindbeen, maa upaatvivleligen, falde bevidst eller ubevidst, Enhver i Dinene, hvorfor skulde da ikke den indre Årsag, der afstedkommer dette, ligesaa sandsynligt og med samme Ret kunne falde Enhver i Tankerne.

Med Hensyn paa Intelligentsens eller de høiere Evner og Egenskabers Sæde i Panden, synes de overhovedet at være placerede her i en vis systematisk Orden, — fra neden ad op efter, — alt ifølge deres ringere eller større Betydning; og have mine Sagttagelser i denne Retning i Korthed bragt mig følgende Resultat:

- a. I Partiet i den nederste Deel af Panden, umiddelbart mellem Dienbrynene, har den første og nødvendigste Betingelse for Intelligentsens Virksomhed, — den almindelige Opfatnings- og Ordningsevne sit Sæde*).
- b. Midt imellem det nederste og øverste Parti af Panden, men til Siderne, i de brede og kraftigt hvælvede Lindinger, finder Skarpsindigheden og Dømmekraften Plads**).
- c. Sammenligningsevnen og den heraf flydende Vittighed findes under Pandeknudernes fremtrædende Form***).

*) For at anføre et fremtrædende Exempel, — see Jupitersmasken.

**) See Kants, Lessings, Herders, Humbolts Bøster. m. m. fl.

***) Voltaire, Frederik den Anden, Holberg, Wessel m. fl.

- d. Reflexionen og Dybsindigheden, i den mellem Pandeknuderne fremspringende Pandeknop*).
- e. Phantasien findes i det øverste og paa Midten af Panden hævede Parti**).
- f. Følelse for det Overfandselige, — Erfrygt for Gud, — Sandsen for det Skjønne, Edle og Dyp-høiede i Naturen, har — som den høie, betydningsfulde Aandssegenskab, der knytter Livet til Evigheden, — fundet sin betegnende Plads, over alle de øvrige — nemlig i Pandepartiets øverste hævede Deel — umiddelbart over Phantasien, og strækkende sig ind under den forreste Deel af Haaret.

Det er en interessant og betegnende Omstændighed, at, naar Aarene efterhaanden antegne deres sure og forstyrrende Spor i Pandens Hud, bibeholder Over- og Baghovedets Hud sin glatte Overflade, selv ind i den meest fremrykkede Alder. Heri turde maaskee atter søges et Beviis for Pladsen og Betydningen af vore styrende og overordnede Evner. — Der-som Panden indeflutter Intelligentsen, og Pandens Hud danner den ministe Forhynder af dennes indre Bevægelser, saa ligger den Tanke vistnok ikke fjern, — at der, hvor vi finde Balpladsen, — nemlig i Pandehudens forstyrrede og gennem-furede Udseende, — der og i Nærheden maa ogsaa Kampen have fundet Sted, og at det maa være her, hvor de onde og gode Kræfter mødes, for at udfjempe deres Forsoning. Heraf drager jeg atter den Slutning: at Panden indbefatter vore høiere bevidste og styrende Kræfter, og at Pandehudens

*) Sokrates, Tycho Brahe, Erasmus, Franklin, Herder, Kant, Sibbern m. fl.

**) Wallenstein, Swedenborg, Shakespeare, Byron, Bulwer, Dehlenschläger, Andersen m. fl.

Udseende afgiver Maalestofften for de Kampe, som denne efterhaanden har havt at bestaae mod de underordnede Egenstavers insinctmæssige Tilbøieligheder.

Dienbrynene.

Den Deel af Physiognomiet, der udgjør Grændsen mellem Panden og Dinene, og som benevnes ved Dienbrynene, danner et af de meest bevægelige og udtryksfulde Partier af Physiognomiets pathognomiske Dele. — Dienbrynene forraade, fremfor noget andet Parti af Physiognomiet, Lidenstaberne og Affecterne; igjennem intet andet træder f. Ex. Sorgen eller Glæden, Vængselen, Beemoden eller Bedrøvelsen, Breden eller Tilfredsheden m. m. tydeligere og mere umiddelbart frem. Ligesom Trykstregen paa Bogstavet giver dette sin isiefaldende Character, saaledes giver Dienbrynet Physiognomiet og isærdeleshed Diet, sit større eller ringere Relief; — Ingen viser tydeligere end Skuespilleren, hvilken Rolle det spiller i Udtrykket af Ansigtets Mimik, og medens Enhver derigjennem seer sig istand til tydeligt at læse og tolke den Stemning eller de Følelser, denne har i Sinde at udtale, vil dog vel Ingen paa samme Tid kunde benegte disse Udtryks physiognomiske Berettigelse. Medens Dienbrynene saaledes danne Hovedsædet for Physiognomiets pathognomiske Bevægelser, og visse bestemte Lidenstaber fornemmelig herigjennem aftegne deres Character, saavel under deres pieblikkelige og umiddelbare, som igjennem deres dybere og vedholdende Virksomhed, saa vil den Skrift, som disse her paatrykke Physiognomiet, efterhaanden blive saameget læseligere og forstaaeligere, som Tiden og Kraften, hvormed de have paavirket dette Organ, tiltager.

Hos Barnet, Unglingen og ofte hos Qvinden, hvor Lidenstaberne enten slumre eller kun undtagelsesviis bryde frem fra

det bevægelige Indre, som Lyn fra en i Horizonten forbi-
dragende Sky, eller hvor Tankens Anstrengelser eller Gruble-
rier endnu ikke have bemægtiget sig Sindet, vil man i Alminde-
lighed finde, at Dienbrynet danner en smuk, regelmæssig Bue,
der hævende sig mod Tingene bærer Barnlighedens,
Ovindelighedens og Umiddelbarhedens Præg.

Lethed, Livlighed og Hurtighed i Tankens Be-
vægelser vil man ofte finde forenet med Dienbrynenes hævede
Bue, men mindre Kraft, mindre Grundighed og Dybde,
end med den fladere, mere sænkede over det dybtliggende Die.
Overhovedet synes denne opkastede Form af Dienbrynet, hos
det mere begavede Menneſte, snarere at antyde Tilbøielighed
til at følge Phantafien og Ideerne i deres lunefulde Spil, end
at fængſle dem igjennem strenge videnskabelige Underſøgelſer.

Naar man hos et eminent Talent træffer Dienbryn, der
danne en mod Tingene hjørnet Bue, vil Klarhed og
Hurtighed i Opfatningen, og Lethed i at gribe, fast-
holde og forfølge Ideerne, samt en objectiv og mange-
ſidig Productivitet, ſædvanligviis characterifere Talentets
Virksomhed.

Forvirrede, uregelmæssig bugtede Dienbryn, hvis Sænken
mod Næseroden gjerne ſtaaer i Forbindelse med raa Træk og
et viſt fraſtødende Udtryk i Diet, an-
tyder et uroligt, irritabelt og
lidenſkabeligt Temperement.

Dienbryn, der hæve sig ved Næseroden og sænke sig herfra
ſkraat ned mod Tingene og ſom ofteſt træffes i Forbindelse
med fine ædle Liniamenter, tyde paa Smag og Sjæleadel,
paa ridderlig Taft og Delicatesſe, men ſjelden paa
nogen virksom eller ſelvfændig ſkabende Aandskraft. Man

finder disse Dienbryn ofte blandt det engelske Aristokrati, blandt dets Torper.

Dienbrynenes usædvanlige Længde, der ofte hos Eldre naaer en saadan Størrelse, at de hænge som bukkede ned over Dinene, synes vel ved første Dietkast at udtrykke noget Haardt og Frastødende, men ved nærmere Undersøgelse vil man ofte finde, at de skjule hjertelige og godmodige Dine. — Jo mere Dienbrynet nærmer sig Diet, desmere Kraft antyder det, jo høiere det hæver sig, desmere Bevægelighed.

For de Menneker, der aldrig see os lige i Diet, men derimod stjaalet og skulende kaste Blikket ligesom gjennem Dienbrynet, for lurende at udspeide os, naar de troe sig selv ubemærkede, bør man være paa sin Post. — Dette Udtryk maa imidlertid ikke forveksles med den tænkende Opmærksomhed, som den Grublende og Skarpsindige undertiden anvender, for under Samtalen at opfatte og gjennemtrænge Andres Tanker, og hvor en lignende Skuen gjennem Dienbrynene kan finde Sted. Den Situation og det Udtryk, der secunderer denne Bane, vil ikke lade den fine Sands i Tvivl om, hvorledes det bør tydes.

Mephistopheles har jeg ofte seet fremstillet med det ene Dienbryn hævet og Diet høitaabnet, medens det andet Dienbryn sank dybt ned over det lurende Die, hvilket paatrykkede hans Maske Noget paa engang af Hyæne's og Ræve's Character.

Med Hensyn paa Betydningen af den Retning, Dienbrynenes Linier danne, troer jeg overhovedet, at man tør opstille som Regel, at: — Linien a antyder Kraft og Bevægelighed;

b, Umiddelbarhed; c, Forstand og Eftertanke; d, Smag og Følelse.

Diet.

Under den Deel af Panden, hvis characteristiske Linier Dienbrynene danne, have Dinene deres Plads, og hvile ligesom under disses Beskjærmelse trygt i deres Veie.

Idet Diet — som Legemet's fineste, meest umiddelbare Overgangspunkt i Sjælen, og som Physiognomiets aandrigeste, interessanteste og meest udtryksfulde Deel — ikke uden Føie betragtes som Sjælens Speil, ane vi, gennem dets klare eller matte Glands, Begivenhederne fra Fortiden og Formodningerne om Fremtiden. — Glædens Dug forfrisker — Sorgens og Bekymringens Regn fordunkler Diets Klarhed. — Det taler kun Englenes Sprog, det Oversandselige, der gennem Sympathien føles og forstaaes af Enhver, uden Tunge og Maal. Langt mere veltalende og udtryksfuldt end Munden, der fornemmelig først gennem Talen er istand til at tydeliggjøre os Tanken, bringer Diet os Efterretning om Begivenhederne, der bevæge sig i vort Indre, og skaffer os umiddelbar Afgang saavel til Hjertets skønneste Følelser, som til dets dybeste, meest forborgne Hemmeligheder.

Dog, det er ikke hos Alle, at Sjælen rister sine Runer i Diet med lige læselig Skrift; det er hos mange Mennesker desværre kun i ubevidste eller ubevogtede Dieblkke, at det Indre taler herigjennem i naturlige og uforstilte Tegne. — Egentlig kun hos Barnet og Ynglingen afpræger Sjælen sig

her frisk og levende, fordi Hjertet endnu er uberørt og uformørket af Livets Storme. — Naar Verdens ublide Haand berører Hjertet, naar den kaster Tanker i Sjælen, der byder Klogskab at tilhulle det skønne Speil, da lære vi at vogte, hvad ikke Alle tør see, og man skuer kun under Følelsernes og Bevægelsesnes ubevogtede Luftning, der for et Dieblif bortvifter Dækket, hvad der bevæger sig i Hjertet og ligger skjult i vort Indre.

Diets fine og subtile Udtryk og Betydning lader sig vanskeligt beskrivende fastholdes og tydeliggjøres, det maa fattes gennem Følelsen, realiseres gennem Indbildningskraften, sees og forstaaes i Naturen; — derfor seer jeg mig desværre ei istand til at fremsætte andet end almindelige overfladiske og kun lidet betegnende Bemærkninger med Hensyn paa dette i og for sig saa vigtige Organ.

Store Dine, hvis Triser i deres milde gennemsigtige Klarhed ere i de øvre og nedre Conturer netop berørte af de øvre og nedre Dienlaag, ville ikke alene danne Betingelsen for skønne Dine, men upaatvivlelig staae som Udtrykket for en aaben, godmodig og elskværdig Character.

Smaa levende Dine tyde altid paa en livlig, virksom Aand; — staae de i Forbindelse med tynde, ligesom gennemsigtige Dienlaag, og ligge de tillige af Naturen dybt, uden at dette hidrører fra Magerhed, og skue de ligesom lurende gennem Diebrynene, i Forbindelse med et bevægeligt spillende Smil om de smalle Læber og fra de skarpttegnede Liniamenter, vidner dette om, at Livligheden og Virksomheden arbejder i Lystens og Træsthedens Tjeneste. Ere de derimod ledsagede af store afrundede, værdige Træk, der paa engang synes at forene Mildhed og Alvor, samt med en kort sammentrængt ved Dienbrynene fremtrædende Pande, lade de aue en Capital af

Kraft, Virksomhed og Arbeidsdygtighed, der i Almindelighed forener Kløgt og Tænsomhed med et uudtømmeligt Fond af praktiske Hjælpekilder.

Fylldige (fjødrige), reent tegnede øvre Dienlaag, der hvile over store Dine, og som ere ledsagede af milde, bløde, rolige og lidenskabsløse Træk, har jeg altid fundet forenede med en godmodig og oprigtig Character med lidt Hang til Phlegma.

Dybtliggende, i beenrige Omgivelser hvilende Dine findes sjelden forenede med den rene poetiske Sands eller med en glødende Indbildningskraft. — Jo dybere Diet ligger, jo skarpere dets Omgivelser, — des forstandigere og mindre poetisk synes Aandens Frembringelser at være. Indbildningskraften saavel som Phantasien og vore poetiske Fornemmelser, skjærpe ikke, de synes derimod at blødgjøre, jevne og fordele Ansigtets Nerver og Muskler.

Den Huds dybe Redfald over Dielaaget og ligesom Hvile paa Dienhaarene, der danner Partiet mellem Dienbrynet og Dienlaaget, antyder et heftigt, lidenskabeligt Temperament. Viser denne Tegning sig under en reen, rund og fylldig Form, og forbunden med en let Schattering af

Rødt, begrundet Hestigheden sig i Blodets lette, varme og hurtige Circulation, hvilket medfører en irritabel, sanguinisk-cholerisk Temperamentscharacter.

Sænker derimod denne Hud sig ned over Dielaaget som Hud alene, uden denne runde, fjødagtige Udfylldning, og frembringer en Character omkring Diet, der giver det et vist ubehageligt frastødende Udtryk, saa tyder dette paa en vredladen, opbrusende, reen cholerisk Character, der har sin Grund

i en overflødig Galde og i et irritabelt og let afficibelt Nerve-system, isærdeleshed hvor Udtrykket staaer i Forbindelse med skarpe Træk og en blegguul Ansigtssfarve.

Dine, der samle sig i en meget spids Vinkel ved de ydre Diekroge, med saa tynde, gjennemsigtige Dienlaag, at Diet selv under Søvnens synes at staae lurende paa Vagt, ledsagede af en kort skarpttegnat Pande, ere et ubedrageligt Kjendetegn paa List og Underfundighed.

Hvor de øvre Dienlaag sænke sig som i dorst Sløvhed ned over store, som oftest lyse og matblanke, Dine og lade et

Stykke af det Hvide i Diet (sclerotica) blive synlig mellem Iris og det nederste Dienlaag, i Forening med svære, slappe Træk, forefinde vi i Almindelighed et sløvt, følesløst Indre,

der, sovende i Aanden, kun lever og vegeterer i Legemet.

Skjøndt denne Stilling af Diet i Reglen afgiver Udtrykket for Phlegma, saa vil dets Betydning dog meget modificeres efter de forskjellige Viniamenter, hvormed det er forbundet. — Saaledes som man nemlig sjelden eller maaskee aldrig finder nogen Temperamentscharacter aldeles ublandet, saaledes kan f. Ex. ofte det phlegmatistiske Udtryk i Diet være parret med et cholerisk Anstrøg i de øvre Viniamenter; eller hvor Diets phlegmatistiske Udtryk, hvilket ei sjelden finder Sted, er forenet med Udtrykket for Aand, stikker upaatvilelig en fast og besindig Character, en dyb og grundig Tænkter derunder.

Der gives en vis Slags Dine, hvis Udtryk for den overfladiske Sagttager letteligen forveyles med det phlegmatistiske;

Dine nemlig, hvor det øverste Dielaag hviler dybt over $\frac{1}{3}$ af Dieæblet, men hvor, til Forskjel fra det phlegmatistiske Udtryk, det nederste Dielaag og Iris støde sammen. — Denne

Form, der nærmest er Udtrykket for et phlegmatisk = cholerisk, melancholisk Temperament, forraader ofte enten Geniet eller i det ringeste en Aand, der, ledet og understøttet af en klar og gennemtrængende Forstand, forstaaer med Ro og Sikkerhed, at bevæge sig i Begivenhedernes veylende og meest vanskelige Forhold.

Den vulgairt saakaldte Svinepolished har jeg ofte fundet iblandt smaa, livlige, i fede, runde, fyldige Omgivelser hvilende Dine.

De saakaldte lyse Hoveder, disse klart og hurtigtseende rationelle Fornusthelte, uden indtrængende abstraherende Dybsind, bære gjerne deres Patent i Lyset og Bevægelsen af deres store, klare, levende Dine og i deres høie, blødtvælvede, tilbagegaaende Pander.

Hvad Dinenes Farve angaaer, finder man mere Lidenskabelighed, mere Ild og fyrigt Liv forbundet med de saakaldte sorte eller mørkebrune, — derimod blidere Følelser og Bevægelser, et renere, ulidenskabeligere Udtryk med de klare, lyse Dine. At derimod en større Skarpsindighed, en dybere og klarere Tænken, en stærkere Villie oftere eller i høiere Grad skulde kunne findes blandt mørke end lyse Dine, — hvilket man i Almindelighed antager, — seer jeg ingen Grund til, finder jeg intet Beviis for, eller gaaer i det ringeste ganske udenfor min daglige Erfaring. Jeg har tværtimod meget ofte fundet Sjælens hele Dybde, den fineste Kløgt, den grundigste Tænsomhed, ja selv en energisk og consequent Villie blandt aandrige, lyse Dine. — Hvorfor afbilder Mythen Wiisdommens Gudinde med store, aabne, lysende, himmelblaa Dine, hvorfor figer samme Mythe, at disse udtrykte en saa ophøiet, ædel, blid og dog saa alvorlig, rolig = imponerende Værdighed, at Beskueren ikke formaaede at udholde dette Bliks Adel? —

fordi — antager jeg — den billedrige mythologiske Alder gjennem et finere, sikkrere, mindre hildet Blik, som oftest saae langt klarere og rigtigere end vi.

Den hvide Farve i Diet (sclerotica), finder man, ifølge Temperamenternes forskjellige Natur og Character, bestemt og tydeligt nuanceret for hvert især. Den findes nemlig: reen og hvid hos den Sanguiniske, ifølge dennes lettere, livligere og renere Gemtsbestaffenhed; — smudsig hos den Phlegmatisk, som et Product af dennes tunge, fede og materielle Natur; — gulagtig hos den Melancholiske, paa Grund af dennes bilios-sygelige Sindsbestaffenhed; — rødlig — isprængt rødlig Arer — hos den Choleriske, som en Følge af dennes Blodrigdom og heftige Sindsbevægelser, der vel hyppigt forarsage Congestioner til forskjellige Dele af Legemet, men den synes især at have fundet sin tydeligst udprægede Plads her. — Forøvrigt kan en forbigaaende sygelig Tilstand, en Følge af Træk, stærk Forkjølelse, en voldsom Hoste m. a. m., være istand til for en Tid, at antegne Diet med en lignende Farve, men denne maa naturligviis ikke forveksles med den stationaire.

En ond Samvittighed, et slet Indre, et Hjerte fuldt af Tanker og Bevægelser, der ei tør søge Dagens Lys, aabenbarer sig i Almindelighed ved ustadige, skjæve og skulende Kæft med de ligesom tilslørede og altid undvigende Dine, ved en snigende, taus og dog saa urolig Omkringlisten og Luden med Hovedet og ved dette usikre og sænkede Blik, der aldrig er rettet paa den, med hvem der tales. Til denne Kategori hører en vis Slags charactersvage Mennesker, der besidde en paa engang meget pirrelig Sandselighed og en fin moralst Følelse; — idet de henrives til Vaster, som de dybt ifølge deres Natur maae affhye, besidde de ikke Kraft nok til at mod-

staae dem, og frembringer denne frugtesløse Kamp mellem disse tvende Modsetninger, hiin Usikkerhed og Modløshed, der efterhaanden efterlader sine sørgelige Spor i disses Form, Character og Væsen.

Saaledes som vi ofte træffe paa Physiognomier, hvis dybtfurede Pande og skarpe Liniamenter synes at indeholde Anklagen for dybe, uforklarlige Lidenskaber, og under hvilke vi desuagtet gennem nøiere Undersøgelser finde et paa Grundsetninger bygget, ædelttænkende og dybtfølende Sind, saaledes møde vi ligeledes Mennesker, hvis flette, samvittighedsløse Indre dækkes af et glat, behageligt Smil, af rolige, tilsyneladende ubevægelige, lidenskabsløse Træk. Det er hos disse, Samvittigheden, som enten slumrer eller kun afmægtigt sætter sig i Opposition mod de onde Tilbøieligheder, og hos hine, den indre heftige og uafsladelige Kamp mellem Kjærlighed til Dyden og de naturlige flette Tilbøieligheder, der vil kunne forklare os disse tilsyneladende Modsigelser.

— — — „Som den indesluttede, ubevægede Sø, der, uberørt af den forfriskende Vind, har samlet og dækker under sin glatte, rolige Overflade Bundens giftige Mudder, og Dybets hæslige Kryb“, forekommer mig den fine, iiskolde, samvittighedsløse Skurf. — Men, „som Elven, der hopper over den ujevne, stenede Grund, og med sit krusede, bevægede Physiognomi vildt styrter sig i Dybet, hvor den i sin forstyrrede Skikkelse atter søger at vinde sin rolige Form, for, neppe beroliget, atter at knuses, indtil den mod Enden af sit Løb finder et jevnere Leie, hvor den efterhaanden udskiller alle de ureenlige Dele, den i sine heftige Bevægelser rev med sig, for endelig renset og luttret, at kaste sig i Havets Skjød“, — saaledes forekommer mig det lidenskabe-

lige, mellem gode og flette Tilbøieligheder, seierrigt kjæmpende Menneske.

De tre eller fire smaa Træk, der efterhaanden med Alderen

 samle sig i de ydre Diefroge, i Forbindelse med en naturlig Hæven af det nedre Dienlaag mod Rindsen, tyder paa et muntert, blidt og velvilligt Sind.

Det Udtryk af Eenfoldighed eller Rist, som skelende eller skjæve (saakaldte vinde) Dine paatrængte Physiognomiet, synes mere at hidrøre fra Indtrykket af Diets uheldige ydre Form, end at være noget physiognomist Udtryk for Personens Indre. Man kan ligesaa ofte finde Ristige, der skele, som Eenfoldige, der see vindt.

Den Regel, troer jeg, man med Hensyn paa Dinene tør opstille: „at, hvor intet Modsigende i Physiognomiets øvrige Dele finder Sted, ville alle store og sjælsfulde Dine see lyst, alle smaa, levende og dybtliggende, dybt, alle kjækt, reent og bestemt tegnede, fiint og skarpt.“

Næsen.

Ligesom Planterne og Værterne antyde den Jordbunds Beskaffenhed, af hvilken de vore, saaledes godtgjør blandt Ansigtstrækkene fornemmelig Næsen, Godheden eller Betydningen og den praktiske Brugbarhed af de indre Faculteter, hvoraf den er et Product — Intensiteten nemlig af vor aandelige Udholdningsdygtighed, af vor moraliske Modtagelighed og af vore Følelsers Føinhed og Delicatesse.

Idet Næsen deler sig mellem Ansigtets bevægelige og ubevægelige Dele og danner et paa eengang physiognomist og pathognomist Udtryk, staaer den paa den ene Side som en

Affspeiler af vore Videnskabers og Tilbøieligheders forbigaaende Bevægelser, og paa den anden som et Thermometer for Aandens qualitative Kraft, samt afgiver et meget karakteriserende Relief for Ansigtets ydre Skjønhed.

Jeg troer at have fundet en for Næsens høiere Betydning talende Grund i den Omstændighed, at man meget ofte vil see Ansigtstrækkene, og i Besynderlighed Næsen, antage en finere Form, eftersom Dannelsen stiger, som Følelserne og Sæderne forfine Smagen, afflibe Raaheden og udvikle delicatesere og tydeligere Begreber om Adel og Ære. Hos Barnet udgjør altid Næsen en af de ubetydeligste og mindst udviklede Dele af Physiognomiet — og hos Negeren, som overhovedet hos de raae, vilde, kun lidet begavede Folkelag, træder Næsen gjerne frem under en lille, klodset eller uformelig Skikkelse. Det er som bekjendt kun hos Mennesket, at Partiet mellem Dinene og Munden former sig til Næse. — Selv blandt Aberne, hvis Organisme forøvrigt meest synes at nærme sig Menneskets, finde vi i Almindelighed kun et mislykket Forsøg hertil. Hvorfor bruger man saa ofte Udtrykket: „at blive taget ved Næsen“ eller: „at have en fin Næse“? Historien lærer os, at jo fuldkommere et Folkelag har været udviklet, des ædlere dannede sig i Reglen Liniamenterne, des renere, finere var Næsen udformet. — Saaledes vare Næserne blandt Smagens, Aandens og Genialitetens Repræsentanter: Grækerne, i Almindelighed lige; blandt Repræsentanterne for Kraften og den kolde, beregnende Forstand: Romerne, krum.

Den fine og lige Næse, hvor fornemmelig Formen udmærker sig ved en delicat og bestemt tegnet Næsespids, hvis underste Parti falder horizontalt, og som ledsages af store, livlige, udtryksfulde Dine og en fiint formet Kind, har jeg altid

fundet blandt dem, hvis aandelige Bestræbelser adledes gjennem en reen Smag, en fiin og dyb Følelse*).

Man finder aldrig en reen, fiintegnet Næse forenet med uædle Træk.

Næser, der characterisere sig ved en bred og fyldig Rod og Ryg, tyder altid paa en kraftig Aand og en characterstærk Villie. — Ved Afstøbninger af Socrates, Cromwell, Luther, Peter den Store m. fl. finde vi dette Udtryk for Kraft stærkt udpræget.

Hvor Næser med en bred Næserod ledsages af tæt sammenliggende ved Næsen indborede og af blaalige Ringe omgivne Dine, bebude de dybe, mægtige Liden skaber. — Næserhyggens og Næsespidens renere eller plumpere Tegning antyder den større og ringere Kraft, hvormed man er istand til at beherske disse.

Under en til Physiognomiets øvrige Dele uforholdsmæssig lille, plump og uregelmæssig tegnet Næse har jeg aldrig funden anden Regelmæssighed i Følelser og Attraer, end en aldrig forglemmende Forkjærlighed for sit Seg.

En meget lang og skarp Næse, over en flad, tilbagegaaende Hage og lignende Pande, hvilket i Neglen ledsages af en lille, smallebet Mund, bebuder en kold, smaalig, egoistisk Natur, hvis negative

*) Om Næsens Profilform, siger Lavater: „For stærk Concavitet udtrykker Mangel paa Styrke mod Liden skaber og Tilbøieligheder, meget fremtrædende Convexitet skader Adel og mandig Fasthed.“

Følelser — „liig Ether uden Vand“ — kun dæmpe for Hjertets Varme, men aldrig befugte det*).

En lille, opadbøjet Næse i livlige Træk, og som man troer almindeligst findes blandt Soubrætter og Kammerpiger, tyder gjerne paa Fiffighed, Lune og List — paa sund, praktisk Hverdagsklogt — paa Smag for Intriguer — samt paa den Slags Sikkerhed og Taft, der bevæger sig med Lethed i Livets almindelige, vulgaire og overfladiske Forhold. Disse Slags Næser kunne undertiden være interessante, kjække og pikante; men de ere altid forsængelige og impertinente.

Smaa Næseboer har jeg altid fundet i Forbindelse med en uovervindelig, — enhver Fremtræden, ethvert offentligt Foretagende — (isærdeleshed hvor dette skulde understøttes af Talen) — skadende Frygtfomhed. Det forekommer mig, som om Aandedrættet, der under Stemmens Brug søger Luft igjennem Næseboerne, her synes at blive forhindret i sin frie Bevægelse ved Hjertets for hurtige Slag i Forhold til Næse-respiratorernes for trange Abning.

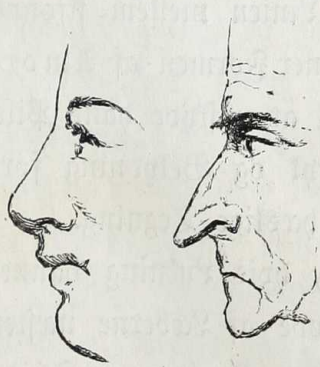
Den røde Farve, der vanzirer enkelte Næser, og som man almindeligviis antager stammer fra Udsvævelser, hidrører ligesaa ofte fra en egen Disposition af Blodet, og vil man ved nærmere Undersøgelse ogsaa lettelig være istand til at skjelne mellem begges forskjellige Udseende. Er dette Næsens Vanzir nemlig frembragt ved Kunst, saa vil en noget mere end almindelig blomstrende Fedme og blaarødlig Anfarving paa Næsen, saavel udbrede et Gjenskin over en Deel af Panden mellem Dienbrynene, som den tillige vil forlehnne Dinene med en usædvanlig

*) Er Læben smal og Næsen lang,
Slaae Hjertets Toner uden Klang.

Saftcouleur; i modsat Fald concentrerer Farven sig til et bestemt Sted, i Almindelighed mod Enden af Næsen, uden Aftegning eller Nuancering.

Naar Sindet bevæges — naar man bliver rørt, — men isærdeleshed naar man græder, spores lette Congestioener af Blodet til Næsen og Partiet om Dinene; gjennem hyppige Gjentakelser af disse Stemninger, er det ikke usandsynligt, at der gjennem Blodet efterhaanden tilstrømmer disse Dele et større Næringsstof, thi jeg har bemærket, at der langt oftere træffes Gemhyt, Medlidenhedsfølelse og hensynsløs Tillid og Oprigtighed blandt de fyldige, rundede, letanfarvede Næser, end blandt de blege, tørre og skarpttegnede.

Naar Sindet hos Gemhytsmennesket afficeres, bringe Affecterne Blodet til Hovedet, Opbrusningen, Hestigheden eller Forbittrelsen — „gjør dem rød i Skallen“ — som det hedder. — Hos den Reflecterende, hos Forstandsmennesket, synes derimod Blodet under Breden at forlade Hovedet; det bliver blegere end sædvanligt, især om Næsen; Galden synes her at indtage Blodets Functioner, hvilket sandsynligviis bidrager til, at slige Mennesker beholde deres Kolighed under Affecterne,

medens Gemhytmenneskets Hjerne under Trykket af det tilstrømmende Blod taber Vægt og Besindigheden; — Bredens Årsag gnaver sig ind i Hjertet hos den Første, medens den i Almindelighed bortdunster med Blodets Opbrusen hos den Sidste.

I Reglen finder man blandt de smaa og opadbøiede Næser, Snubhed og List — blandt de lige og fine, Smag og Delicatesse — blandt de krumme, For-

standsklarhed og Egoisme — blandt de plumpe og uformelige, Plumphed og Taktløshed.

Munden.

Munden er istand til, — paa den ene Side gennem sin skjønne Form og Udtryk, og paa den anden Side gennem sine hæslige Linier og Forhold — at aabenbare os saavel Hjertets dybeste, meest besjælede Følelser, som Evnernes og Tilbøielighedernes flette og sandkelige Anvendelse. Ligesom vi undertiden med Beundring og Henrykkelse kunne dvæle ved Mundens fine, ædle, indtagende Form og henrives af dens yndige, uskyldige Smil, hvor Kjærlighed, Gratie og Uskyld synes at have opslaaet deres Bopæl for at vugges i dens bløde, bevægelige Linier, saaledes kan ofte dens grove, sandkelige, modbydelige Udtryk bringe os til at troe, at vor Herre kun havde anbragt Munden i Physiognomiet som et nødvendigt Spisehul til Mavens Forsyning.

Digterne have, saa langt man sporer dem tilbage i Tiden, eenstemmigen erkjendt Munden som Kjærlighedens og Følelsernes yndigste Tolk, og anlagt Amorerne's Bolig i Smilet og dets skjønne Omgivelser. Medens Linien mellem skjønne, plastiske Læber netop danner Formen af Amors Bue og synes dannet til at udstyde hans Pile, afhænger Mundens Udtryk og Betydning fornemmeligt af denne Linies smukke eller hæslige Tegning.

En sammentrykket, læbeløs Mund, hvis Lufning danner en saa sluttet og lige Linie, at det Røde af Læberne næsten forsvinder, er et umiskjendeligt Tegn paa Kulde og Flid, paa Kjærlighed til Nøiagtighed, Orden og Reenlighed. Hvor Enderne af denne Linie trækkes i Beiret, har Characteren gjerne antaget et

Anstrøg af Bevægelighed, der dog i Almindelighed kun udvikler sig til Smaalighed, til pretenderende Affectation eller til Pedanteri. Føinhed, Smag og klog, forsigtig Betænksohed, ofte ogsaa Kulde, Haardhed og Ubarmhertighed findes iblandt smalle, tætfluttede Læber og skarpe Træk. Et blødt, modtageligt Hjerte, et let og bøieligt Sind maa søges blandt bløde Træk og smukt formede, fyldige Læber.

Store, tykke, kjødfulde, røde Læber uden reen, bestemt Tegning, ledsaget af tæt sammenliggende, ved Næsen dybt indborede, i mørke Omgivelser hvilende Dine, characteriserer ofte den, der er en Bold for sine Videnskaber og sandfælige Øyster.

Man finder ofte, hvor Physiognomiets øvrige Dele ikkun berettiger os til at søge noget ganske Almindeligt, uagtet Personlighedens Character og Bestræbelser synes at hæve sig langt over Forventningerne, at man vil kunne opløse denne tilshneladende Modsigelse gennem de skjønt og antikt tegnede Læber, hvor i Særdeleshed Overlæbens Flig springer frem i en reen og bestemt Tegning, og hvor begge Læber mødes uden Anstrengelse, under en kjæk, fyldig og ædel Form. En klar Villie, et fast, kraftfuldt og dog bøieligt Sind, ledsages altid af antikt tegnede Læber; — sammentrykkede, fordreiede og forvandlede Læber synes derimod at høre lignende Følelser til.

Hvor den øverste Læbe er fremtrædende, findes gjerne Adel og Kraft; hvor den nederste træder frem, Velwillie og Godmodighed.

Med en lang Afstand fra Næsen til Munden, findes altid smalle, betydningløse Læber. Den heldige Forandring, der forskjønnende foregaaer med Physiognomiet, naar et Over-

stjæg kommer til at dække en saadan Overlæbe, og ligesom giver den Character, eller idetmindste borttager en Deel af dens Characterløshed, beviser tydeligt, hvilken uheldig Indflydelse denne Form udøver paa Ansigtets Udtryk. Man finder denne Slags Læber gjerne blandt hjerteløse, tørre Forstandsmennesker.

Mundens aabne Stilling, der i Almindelighed bærer Præget af Sløvhed og Eenfoldighed, hidrører forøvrigt fra meget forskjellige Aarsager, og synes kun at være det antagne Sandhedspræg for Udtrykket, ved en vis bestemt Stilling af Læberne.

Synker nemlig Underlæben fra Overlæben, i Forbindelse med døde og slappe Træk, tyder dette paa Aandsfløvhed og Eenfoldighed, og vil denne Maade at aabne Munden paa, i Særdeleshed finde Sted hos denne Slags Mennesker ved Udtrykket af deres Forbauselse eller Forundring, ved deres Tankeanstrengelser, ved combinerede Situationer eller ved pludselig foresaldne, for dem ufattelige Begivenheder. Befinder derimod

det indre Liv sig i sin friske, vakte Tilstand, men Læberne, paa Grund af et ved physiske Aarsager betyngt Aandedræt, ere nødsagede til, for Respirationens Skyld, at staae aabne, da indtage de gjerne en Stilling mod hinanden, der til Forskjel fra hiin slappe Synken af Underlæben characteriserer sig derved, at den øvre Læbe synes ligesom at hæve sig fra den nedre, og denne derimod at forblive i sin sædvanlige horizontale Stilling, hvorved den øvre Tandrække tillige bliver synlig.

Af Læbernes aabne Stilling under en farlig eller endog blot piinlig og ubehagelig Scenes Imødegang — hvorved altid den øvre Læbe betydeligt vil hæve sig fra den nedre — i

Forbindelse med opspilede Dine og spændte Træk, tør man neppe vente megen Conduite eller nogen stor Helt. Mundens Aabning synes i dette Tilfælde at hidrøre fra Blodets for stærke Sammenløb til Hjertet og ligesom Standsning her, hvorved Lungernes tættere Sammenpresning fordrer en større Modvægt af Luft, og derfor gennem den aabnede Mund søger en lettere og friere Forbindelse.

Den, der ikkun paa Grund af physiske Aarsager sædvanligviis bærer Munden aaben, luffer sikkert denne i det Dieblif, han skal handle eller befale*).

*) Jeg tør paaftaae, at der sjeldent findes nogen sikkrere Leilighed til at erholde en haandgribelig Erkjendelse af en i Mennesket nedlagt physiognomist Sands, end i det farefulde, critiske Dieblif, hvor Mængden søger hos den Enfelte, at finde et Støttepunct gennem dennes Rolighed og Holdning, for deres egen Fasthed og Mod. Hvor meget vil ikke her en ængstlig Mine hos den Paagjældende, en urolig Bevægelse med Dinene, Mundens aabne Stilling, en nok saa ubetydelig, af det sammenpressede Hjerter frembragt Svingten af Stemmen, være istand til at betage de i spændt Forventning skarpt Sagttagende Tilliden, og berøve dem den Rolighed, der skal udgaae fra ham. Hvo tør saaledes benegte det dybe, betydningsfulde Indtryk, som den store, beherskende Mand, saavel gennem sin ydre som indre Personlighed, udøver paa Mængden, der hvor denne kort førend et stort og afgjørende Slag, som skal afgjøre Tusenders Skjæbne, staaer, som Legionernes Styrrer og Leder, mægtig og overordnet, tilshneladende rolig og ubevæget, med Ild i Diet og Minen kold, forstenet og uudforskkelig, tryk i Overbeviisningen om sin beherskende Kraft, sikkert gennem sin kloge og overskuende Mand, og følende sig ved sin medfødte Storhed stærk nok til at løse den Opgave, der er

I den Mundens Bevægelse, der (ei sjelden meget uegentligt) benævnes ved **Smilet**, er man ofte istand til at kaste et dybt Blik i Menneskets Indre. Hver forskjellig Character har sit forskjellige Smil; — den Tænkende — den Kløgtige — den Forstandige — den Eenfoldige — den Svage — den Belystige — den Sorgmodige — den Selvtilfredse — den Ziirlige — den qvalmende Affecterte — den Aabne, Godmodige, Hjertelige — den Sarkastiske — den Lumske, Ondskabsfulde, Nederdrægtige osv. osv. smile hver især paa deres egen characteristiske Maade, og aabne os alene herigjennem en temmelig sikker Veie til deres Indre.

Saa Mennesker besidde et fiint og behageligt Smil, men Færre, langt Færre dette rene og eneste sandede, der er Mundens stumme, men umiddelbare og veltalende Sprog, Hjertets og Følelsernes ophøiede Tolk, der udbreder, liig en Solstraale paa Landskabet, sit milde, oplivende Lys over Liniamenterne, besjæler dem og giver dem Glæde og Betydning. — Medens hver Tangent i Sjælen, hver Følelse og Bevægelse i Hjertet er istand til at smile, er det dog kun det Smil, som Engelen fra det Indre ledsager, der formaaer at varme og forfriske. — Enkelte Menneskers bløde og milde Liniamenter ere ligesom skabte til at smile, medens Andres skarpe, spidse og tørre Ansigtstræk synes ligesom forstenede. Naar nemlig deres Mund en eller anden Gang af Vandare forceres ved Smilebaandet, bliver Munden ligesom forbausset over denne uvante Bevægelse; den knager og brager som en Dør paa sine rustne Hængsler og antager, naar den endelig faaer aabnet sig, et Udtryk, som om den havde forslugt sig paa en suur Agurf.

sat ham, at lede Mængden gjennem Diebliffets Farer til Maalet for gigantiske og vanskelige Foretagender.

Raae, flette, affstumpede Følelser formaae ikke at smile, de fortrække i det Høieste Munden til et modbydeligt Griin.

Latteren modtager ligesom Smilet Anstrøg eller Betoninger fra Characteren og Videnskaberne. Den, der med Opmærksomhed har iagttaget, hvorledes en Gjenstand, en Fortælling, en øieblikkelig lattervækkende Begivenhed e. a. fl. paa forskjellig Maade opfattes og belønnes, maa upaatvivleligen have bemærket, hvor characteristisk Latteren undertiden kan lyde, hvor umiskjendelige Glimt af Characterens meest forborgne Sider den uvilkaarligt lader os ane. Latteren er desuden et af de Udtryk for Sindsbevægelser, der ene er forbeholdt Mennesket; vi finde intetsomhelst af den hos Dyret. Den raae, plumpe Latter f. Ex., der ubetænksomt bryder ud overalt, der leer, hvor Delicatesen vilde rødme, der med en skraldende, bedøvende Lyd overstemmer og affjærer Underholdningens Traad, som oftest paa dens interessanteste Punkt, røber neppe noget dannet, fiintfølende Indre eller naturlig Smag og Takt. Genfoldigheden — Narren — Letsindigheden — den Godmodige eller den Ondskabsfulde udtale vist aldrig tydeligere deres Indre, end naar de lee.

Den sunde, hjertelige, ærligtmeente Latter, der har sit Udspring fra et varmt Hjerte og lyst Hoved, characteriserer sig derved, at den udkaster Lattertonerne i en jevn, let og melodius Fylde; den trykker Læberne tilbage mod Tænderne, lader Dinene medspille en væsentlig Rolle og efterlader endnu længe efter Latterens Ophør et levende Udtryk, samt udbreder over Physiognomiet dette varme, lykkelige Smil og denne velvillige Mine, der er et umiskjendeligt Beviis for Lattergjenstandens harmløse og rigtige Opfatning og Belønnerens uforstilte og oprigtige Mening.

Hvor tom og flangløs lyder derimod ikke denne unaturlige, affecterte eller forlegne Latter, der enten synes at være

fremkaldt som allercærbødigst, pligtsthyldig Tribut paa Høivelbaarenheders ferske, men naadige, nedladende Indfald; eller som har sit Udspring fra et tomt, men beredvilligt Gemyt, der, fattigt i Aanden, søger en passende Forlegenhedsudvei gjennem trofast at stemme i, hvergang Andre lee.

Hvor iisnende lyder ikke Ondskabens og Ironiens bidende, kolde, skaanselløse Latter, og hvor diabolisk — denne hule og klangløse — hvori vi vel høre Latterens Toner, men hvor Ansigtets forstenede, ubevægelige Træk hvile udeeltagende deri; — den toner os imøde liig en Gjenklang fra Mørkets Aander, som om vi hørte Helvedes Glæde over Ondskabens Seir.

Hagen.

Medens Panden, som Physiognomiets væsentligste og overordnede Parti, indleder dette, og tronet beherskende over de øvrige Liniamenter, danner derimod Hagen dets Slutsteen og spiller den mindst betydningsfulde Rolle blandt disse. — Den Character af Kraft eller Svaghed, som dens Form påtrykker Physiognomiet, synes derfor snarere at have sit Udspring fra, eller at correspondere med de mere underordnede moralske Faculteter, end med de høiere sjælelige Evner.

Ligesom den fremspringende Hage overhovedet tyder paa Kraft og Villie, synes den lille, flade, tilbagegaaende Hage at antyde Bankelmød, Usikkerhed og Mangel paa Handlekraft.

En lang, flad Hage tyder altid paa Uselbstændighed, Bankelmødighed og Mangel paa Evne til at beslutte og handle.

En stor, hængende, fed Hage, der vel i Reglen bærer Vidne om Hang til Magelighed, Vellernet og phlegmatisk Godmodighed, kan imidlertid ofte være forenet med Kraft og Character.

Jeg har ved en samlet i Gibs affstøbt og vellykket Række Medailloner af historiske Personer bemærket, at jo mere aandløs, svag og godmodig Characteren hos disse var, desto større Convexitet dannede Profilen, desto kortere, fladere og mere tilbagegaaende var Hagen; og i samme Forhold som Aandsstyrke, Mod og Bestemthed havde udmærket deres Character og Virksomhed, i samme Grad antog Profilen en mere perpendiculair Form, og fremtraadte Hagen under en mere fjækt fremstaaende og bestemt tegnet Kunding; saaledes f. Ex.:

Ludvig XIV.

Ludvig XV.

Ludvig XVI.

Der gives en vis Form af Hager, saavel som visse Næser, og store, fjæktformede Pander, der hver især tyde paa Kraft, men hvis physiognomiske Betydning atter bebuder særegne Retninger af aandelig Styrke. Mange besidde en stor, næsten uundtømmelig Styrke i reen aandelige Anstrengelser, en Udholdenhed ved deres Studier, ved Bøger, under deres Granskninger, i Evnen til at forfølge og fastholde deres Ideer, i Graden af deres mægtige Tanke og Skaberformue, uden derfor hverken at besidde nogen egentlig moralsk Styrke, eller at være forlenet med nogen praktisk Sands og Kraft til at overføre deres Tanker paa Livet. Der er atter dem, der besidde en Sjælsstyrke, et Taalmod, som kun synes at tiltage i Styrke, i samme Forhold som Livets Sorger og Byrder

overvælde dem og ville trykke dem til Jorden, som med Martyrens Heltmod lide Døden og dens Piinsler, uden at disse derfor ere begavede med nogen hverken stor eller høitflyvende Aand; og der er endelig dem, der gennem urokkelig Mod og Beslutningskraft træde fjækt og uforfærdet enhver Hindring, enhver Modstand imøde, der stiller sig dem i Veien, som trodse Farer og Besværligheder, der synes at forøge Kraften, jo større de ere, uden at disse derfor udmærke sig ved hverken store moralske eller intellectuelle Evner.

Derjom vi ville søge det physiognomiske Udtryk for disse trende Hovedegenskaber af vort Indre, troer jeg, at man vil finde, at — Pandens Størrelse og Form antyder Graden af den reen intellectuelle Styrke; — at Næsen, og især Næserodens brede, fyldige Tegning, peger hen paa den moralske Udholdenhed, og at — Hagens kjæffe, fremspringende Linier — forraade den praktiske Foretagelses-aand og Handlekraft.

Aandsadel vil man aldrig finde, hvor grove og plumpe Træk, eller store og klodsede Beenmasser, danne Ansigtets Form, i Særdeleshed der, hvor tillige Panden foroven er fladtrykt og Ørene store og opskudte.

Der gives et Slags Mennesker, hvis smaalige Aandsvirksomhed aldrig tillader deres Anstuelser at hæve sig over det Almindelige, hvis Tænke- og Handleevne kun bevæger sig gennem sneverhjertede, egoistiske Beregninger, og hvis Character er uden fremtrædende Lidenskaber eller selvstændige intellectuelle Bestræbelser. Ved Alderdommens Nærmelse antage disses betydningsløse Træk, ifølge Tidens naturlige gnavende og surende Indflydelse, i Almindelighed Udseendet af et smudsigt,

forkrøllet Lommetørklæde, idet deres fortørrede Hud gennemføres af en Mængde smaa betydningsløse Rhytter i alle Retninger, hvoraf ikke en eneste er stærk eller fremtrædende nok til at characterisere.

Alle virkelig høitbegavede, aandsstore Mænd, der virke og skabe uden Anstrengelse, der producere sig gennem en ligesom uimodstaelig indre Nødvendighed, bibeholde selv i deres fremrykkede Alder deres rolige, ufurede, ulidenskabelige Viniamenter; det er kun Anstrengelsen eller Lidenskaberne, der tørre Maskineriet, der forkrøble Sjæl og Legeme; — Sindsro, Rigevægt og Tilfredshed glatte dem. — Saaledes paatrykker den rastløse, feberagtige Virksomhed, der undertiden characteriserer enkelte Menneskers aandelige Virksomhed, efterhaanden deres Viniamenter et magert, fortørret Udseende. At forøvrigt reent physiske Aarsager kunne, ligesom Sindets Besskaffenhed, udøve samme Indflydelse, see vi f. Ex. paa Arbeidsmanden og den Fattige. Den Haandværker nemlig, der ligesom slider sit Legeme op i et dagligt, haardt og overanstrengende Arbeide, berøvet de nødvendige, kraftige Næringsmidler, og som bethynges af Sorger for sig og Sine, ældes altid før Tiden og fortørres tidligt paa Sjælen og Legemet; hvorimod den, der med et let Sind seer en lys Fremtid imøde, og hvis Vilkaar ere stillede saaledes, at han ikke behøver at arbeide længere end Lysten og Kræfterne tillade, bevarer i Reglen sine funde, røde Kinder, sit fyldige, glatte Ydre, langt ind i den fremrykkede Alder.

Naar jeg her taler om Sjælens og Legemets Forkrøbling under Anstrengelser, og derimod ikke berører Aanden, saa er det i den Overbeviisning, at Aanden er en Capital, der er os umiddelbart betroet fra Himlen og tilhører denne, som en Deel af Gud; gennem Maskineriets Misbrug eller Over-

anstrengelse kan den vel for en Tid blive forsinket, men aldrig tilbagetrængt fra det Skridt, den eengang har vundet fremad, under de Stadier, den har at gennemvandre paa sinvei til Evigheden. — Sjælen er nemlig udviklet som Product af Aandens egen Nødvendighed, paa det at den som et forsonende Led kan bringe denne gennem Legemet i Berørelse med Livet, for herfra atter at drage en luttrende og forædlende Næring for sin høiere Bestemmelse. — I det Sjælen som Forsoneren, som vore jordiske Betingelsers Midler, ledet og befrugtet gennem vor frie Villie, beriger Aanden for Evigheden, og forædler Legemet for Nydelsen af Livets høiere Lyksalighed, kan den vel misbruges, forvaskes eller ødelægges, men Aanden forbliver udødelig og forlader eller afkaster Maskineriet, naar dette ikke længer er brugeligt, for under høiere Betingelser at danne sig et Nytt og et Bedre, alt i Forhold til det Fuldkommenhedsstrin, det naaede til her paa Jorden.

Dret.

Ligesom Kunstens Frembringelser, alt det Skønne og Udtrykfulde i Formen, finde Indgang til Sjælen gennem Diet, saaledes staaer Dret som Sjælens Tjener for Lyden og for den ophøiede Klang, der ligger bunden i Harmoniens Toner. Det er ligesaa meget det indre som det ydre Dre, der hører, og al logisk Consequents taler for, at dette saavel i aandig (i sympathetisk Modtagelighed), som physisst betragtet (i den umiddelbare Hørelse), maa have sine physiognomiske Berettigelser. — Ligesaa vist som vi gennem Dret forstaae, hvad vi høre, ere vi istand til gennem Diet at bemærke, hvorledes vi høre.

I Drets Form, Stilling og Beliggenhed kan jeg imidlertid ikkun fremstille faa og ubetydelige physiognomiske Resultater, men derimod antyde saamange flere betydningfulde Spor af Aandens Virksomhed, under Modtagelsen af Indtryk gennem dette Organ.

Der ligger noget Lurende, noget Dyrisk og Dæmonisk i de høitopskudte, store, fremstaaende Dren, ligesom der ligger noget Edelt og Antikt — noget Menneffeligt — i de smaa, veldannede og lavtliggende. Store, veldannede, fremstaaende Dren, der i Almindelighed staae i Forbindelse med en fiin Ansigtsform, give Physiognomiet et Udtryk af paa engang Harens, Bæselens og Rattens Character. Store, plumpe, ligesom hængende Dren i lignende Liniamenter, minde om Svinet; — de fremstaaende Dren, der forøvrigt opfange Lyden lettere end de fladtliggende, synes at give Physiognomiet et Udtryk af Opmærksomhed og Opvaktthed; de hængende derimod et Udtryk af Phlegma. For store Dren, der have deres største Udvikling opad, i det øverste Parti, tyde paa Frygtsomhed og Usikkerhed; ligger Størrelsen i slige Drens Udvikling i det nederste Parti, saaledes at disse blive ligesom hængende, forraade de vel mere Kraft, men mangle Bevægelighed. For smaa Dren har jeg ofte fundet i Forbindelse med smaalig Ængstelighed og Bekymring. Et veldannet og proportioneret Dre vil altid svare i Længden til den normale Næse.

Hvorfor bruger man faa ofte det Udtryk: „at have en Skjælm bag Dret“ — og hvorfra paakommer os i Forlegenheden en uvilkaarlig Lyst til at fløe sig bag Dret? — fordi der formodentlig paatrænges os en Fornemmelse af, at Skjælmen ikke er der, og at man gennem denne Bevægelse vil ligesom paakalde ham.

De psykologisk-physiognomiske Kjendetegn, som man ved Sagttagelser over Opsatningen igjennem Dret, og det dermed

corresponderende Udtryk af Liniamenterne, er istand til at gjøre, afgiver ofte meget righoldig Stof til physiognomiske Sagtagelser.

Hvilken uhyggelig, beflekkende Følelse paatrænges os f. Ex. ikke ligeoverfor denne lurende, ironiske Tilhører, i hvis Mine en spottende, satirisk Djævel hvert Dieblit synes at staae rede til at udspe sine saarende, giftige Pile — hvor betegnende møder os ikke hiint utaaleligt haanende, overseende og tilsyneladende uopmærksomme og tankeløse Blik hos den Arrogante, Overmodige eller Indbildste, naar man under Samtaler, gennem Bemærkninger og Anskuelser vil søge at gjøre sit beskudne Lys gjældende — hvor kold, spottende og udeeltagende laaner han ikke Dre til Udviklingen af de interessanteste Tanker og Ideer, fordi de ikke ere udgaaede fra ham, og medens han i Reglen hverken besidder Evne eller Villie til at give Underholdningen nogen ny eller høiere Impuls, virker uvilkaarligt hans arrogante Tausshed ligesom lamslaende paa de Omgivendes Munterhed og Aand og gjør dem tilbageholdne og forlegne, idet han synes ligesom at overgyde enhver varm Følelse med koldt Vand. — Men hvo føler sig paa den anden Side ikke varmet og lykkelig gennem hiin venlige, deeltagende Opmærksomhed, der møder os med et aabent Smil og en velvillig, forekommende Overbærelse, der med en mild, opmuntrende og imødekommende Mine optager vore Tanker og vor Tale, saaledes som den falder, der varmer Hjertet, løsner Tongebaandet og fremmaner denne gjensidige, velgjørende og aabenhjertige Udgydelse af Tanker og Følelser, der er Velvilliens og Sympathiens rette Kjendetegn.

Hvo er ikke undertiden kommet i Berørelse med et eget Slags Mennesker, der characterisere sig gennem en vis piin-

lig, plump og raa afbrydende Maade at laane Dre paa, til hvad man har at forebringe dem, — der uopfordret og ubeføiet hvert Dieblif blande sig i Andres Samtaler, eller støiende, paatrængende eller fnægtende søge at vælte sig ind, snart paa den Ene, snart paa den Anden, og hvis Nærværelse i Almindelighed frembringer en Fornemmelse paa de dannede, fiintfølende Tilhørere, som om en bidst, sletopdragen Hund var i Nærheden, og som hvert Dieblif vækker Frygt for, at den skal fare dem i Benene. Slige Personers Raahed og Udelicatesse staaer forøvrigt altid tydeligt nok præget i deres plumpe og lidenskabelige Træk.

Der gives ligeledes et Slags Mennesker, som ere svage i Anden, men fulde af Indbildskhed og Forfængelighed, de søge at paatage sig et vist opmærksomt, tænkende eller critiserende Udseende, under Samtaler, under offentlige Forhandlinger eller ved Foredrag, af hvilke de Intet forstaae. Det er interessant at iagttage, hvilken dum eller forlegen Metamorphose der foregaaer med deres Physiognomi i det Dieblif, et directe eller æfende Spørgsmaal under disse uventet henvendes til dem; deres opstillede, paatagne Mine giver da Plads for et dumt og forlegent Udtryk som Forløber for et tomt og eenfoldigt Svar.

Hvilke Slutninger er man vel berettiget til at opstille ligeoverfor den Slags Tilhørere, der, under Samtaler, hvis Interesse synes at maatte kunne vække Dyrø Opmærksomhed, enten ere fraværende, gabe eller synke sødeligt over i Søvnens Arme.

Jeg troer overhovedet med Hensyn paa Opfattelsen gennem Dret, at turde fremsætte som Regel, at: saaledes som man hører, saaledes fatter man, og saaledes kan man

gjemme og benytte; og i samme Grad, som man formaaer at bevare, vil man kunne handle og udholde.

Stemmen optager meget ofte i sin Betonning det Gode eller det Slette ved Characteren; et vist Udtryk i Stemmen synes f. Ex. altid at ledsage og forraade Forvirring eller Tomhed i Forstanden, men kan forbedres, eller endog ganske falde bort, efterhaanden som man lærer at tænke klarere og rigtigere. Faa Mennesker, der omgaaes meget med den store Verden, bevare deres Stemmes oprindelige Tonefald. — Ligesom den Ungdommeliges Stemme, gennemtrængt af Naturen, ukunstlet og uforstilt udtrykker Diebliffets Videnstaber, saaledes antager den Eldres Stemme et forsigtigere og roligere Tonefald, og bibeholder umiskjendelige Vidnesbyrd om Indtryk; saavel fra de Selskabslivets Former, hvori man har bevæget sig, som fra Livets sædvanlige Beskjæftigelser. Hvor Formaålet har været enten at overtale, overbevise eller befale, vil Stemmen efterhaanden antage samme Tonefald, som man almindeligt har betjent sig af; — Anstrøg, saavel af de momentane og forbigaaende Bevægelser, som af vedvarende, stadigtvirkende Videnstaber, antager Stemmen upaatvivleligt i mere eller mindre tydelige Betoninger. — Ved at iagttage Stemmen i Forbindelse med Viniamenterne under visse Forhold og Situationer, opdage vi undertiden Sandheder fra det Indre, der kunne staae i skjærende Modsigelse til de Ord, som Læberne tale. — Den Underfundige eller den Skinhellige f. Ex. veed efter Omstændighederne snart at lægge Trosthyldighed, snart Blidhed og Sagtmodighed i Udtrykket af sine falske Ord, medens Ræven lyser af hans Dine. — Forsøreren forstaaer, saavel gennem den afdæmpede, indsmigrende Betonning af sine loffende Ord, som gennem sin smægtende Buffemine, at lede Ustyhldigheden i sit Garn. — Hvor vel veed ikke den ras-

finerede Coquette at lægge en sød, forførerisk Tone i sine overtalende Ord, naar Interessesen tvinger hende til at vinde den, hun af Hjertet hader, medens hun i Tanken gjemmer Gift og Galde. — Hvorledes bortskræmmer ikke den Kaae og Ryggesløse, alene gennem sin grove og hæse, udtryksløse Stemme, Tilnærmelsen af enhver ædlere og blidere Sympathi. Hvor frastødende og iisnende føler det dybe og varme Gemyt sig ikke berørt af den skurrende og klangløse Stemme, der liig Lyden af en brusten Klokke kun er Gjenklangen fra et koldt, udannet og aandsfattigt Indre. Hvor sløvende og nerveangribende virker ikke ofte, under Samtaler, ved Forelæsninger eller Foredrag, denne matte, monotone, udtryksløse Stemme, der som et eenslydende Maskineri udøver en uimodstaelig, søvndyssende Virkning paa Tilhørernes Sanser, og er Udtrykket for en tør, steril og farveløs Aand. Paa hvilke listende, silkebløde Poter tilsniger Bagvadsfæren sig, gennem sine fattevenlige, indsmigrende Toner, ikke ofte vor Tillid og Overbeviisning, for senere paa vor Bag ubarmhjertigen at sønderrive vort Rygte. — Hvilket elskeligt, tillidvækkende og velgjørende Indtryk udøver derimod det uforstilte, milde og melodieuse Tonesald, der træder os imøde fra det rene, aabne, velvillige og fiintfølende Sind.

Hvilken interessant Duo opføre undertiden Dommeren og Delinqventen med hinanden for Stranken; — idet de nemlig forsøge gennem de physiognomiske Kjendetegn, gjensidigen at trænge ind i hinanden og forberede deres Terrain — prøver paa den ene Side Dommeren under Examinationens Frem- og Tilbagegang, efter Omstændighederne, snart ved en mild, forsonende Tone at vække den forstokkede Synder, snart gennem en tordnende, kraftfuld Stemme at forvirre og skræmme ham, og søger paa samme Tid, gennem Indtrykket af sine forberedte

Overraskelser at styrke sin moralske Overbeviisning ved at læse i hans Ansigt Falskheden eller Oprigtigheden af hans Tilstaaelser — medens paa den anden Forbryderen i Udtrykket af Dommerens Physiognomi finder Maalestoffet for, hvorvidt han tør gaae. — Den kyndige, skarpsindige, talentfulde Dommer opdager gennem de physiognomiske Tegn ofte langt klarere og sikkrere Sandheden, end gennem alle andre juridiske Formler og Indicier.

At der ogsaa i Menneskets Bevægelser, i dets Gestus, Gang og Holdning kan forraade sig umiskjendelige Spor af Characteren, er unegteligt. — Hvo vil f. Ex. kunne være i Tvivl om, at den rolige Gestus eller den afmaalte, stadige og faste Gang, der characteriserer den Rolige, Besindige og Tænkende, ikke kan harmonere med glødende Begeistring eller sprudlende Liv? — Hvem vilde vel falde paa, at parre Mandro, Kraft og Dybsindighed med hiin planløse, ustadige, ubestemte Gang og Bevægelse, der synes at tilhøre og forraade den Characterløse, Letsindige og Bankelmødige? — Tør man vel søge uegennyttig, ædel Bøskedenhed, Blidhed eller Godmodighed, der hvor en stolt, arrogant Fremtræden og støiende, voldsomme, opfarende Bevægelser udgjøre Personens Egenheder? — Mon den, der snart gaaer hurtigt, snart langsomt, snart staaer stille, for atter at ile afsted, og som overhovedet aldrig tilbagelægger nogen Vandring i samme Cadance, ikke vækker Formodning om, at lignende ustadige, flygtige og vrelende Bevægelser høre hjemme i hans Sind?

Hænderne og Fødderne have ligeledes deres utvivlsomme physiognomiske Berettigelse. I Henseende til disses uendelig varierede Form, Stilling og Farve hos de forskjellige Individier, aabne de vistnok en meget vidt Mark for physiognomiske Undersøgelser og Slutninger. Mine Sagttagelser paa

dette Punkt ere desværre kun overfladiske, hvorfor jeg ikke tør vove at fremkomme med Andet end et Par almindelige Bemærkninger i Anledning af disse.

Smaa, fiintformede Hænder og Fødder synes altid at have været Adelsfødtens physiognomiske Prærogativ; — dette har vistnok ikke alene sin psykologiske Grund deri, at ædle Følelser efterhaanden udvikle ædle Former, — men det hidrører upaatvivlelig tillige derfra, at den adelbaarne og forfinede Klasse af Menneskene anseer, eller idetmindste i Fortiden ansaae anstrengende fysisk Arbeide, som ikkun fordrer robust, materiel Kraft, for sig uværdigt og derfor fornemmelig kun hengave sig til saadanne Beskjæftigelser, der lagde Beslag paa Aand og Hjerte.

Man finder vistnok ofte som tilsyneladende Modsigelser, at smaa Hænder og Fødder kunne dukke op i den arbejdende Klasse, medens omvendt, at massive Extremiteter kunne findes blandt Adelsbaarne. — Slige Phænomener høre til Undtagelserne og hidrøre upaatvivleligt fra Krydsninger i Racerne. — Disse Særsyn falde imidlertid atter bort gennem Generationerne, efterhaanden som disse Beskjæftigelser vedblive at være henviste enten til den ene eller til den anden Retning. — Hos en Haandværker f. Ex., hvis arbejdsføre Lemmer vel gøre ham skikket til sin Stand, men som gennem aandelig Sympathi føler sig kaldet til at hæve sig til en høiere Sphære, finde vi i Almindelighed, at, hvor denne Sympathi gaaer over paa Efterslægten, vil efterhaanden hos denne udfolde sig saadanne ædle Former, der hidtil kun vare Adelsens Patent, og saaledes upaatvivlelig omvendt. At forøvrigt Indolents, Forfinelse eller Bellevenet kan have en forfinende Indflydelse paa Extremiteterne, er en naturlig Folge deraf, at hvor Dele af det menneskelige Legeme ikke blive anvendte eller fatte i behørig

Virksomhed i Forhold til det øvrige Legeme, der ville disse efterhaanden tabe i Kraft og Udvikling.

Uden at turde gaae nærmere ind paa Detailer eller fremsætte Regler med Hensyn paa Neglene, vil jeg dog tillade mig at henlede den skarpsindige Sagttagers Opmærksomhed, fornemmelig paa Fingrenes, og bede ham bemærke, hvor afgjort forskellige vi finde disse hos de forskellige Mennesker. — Hvor smukt og afrundet, som en rosenfarvet Emaille, dækker Neglen ikke Fingeren hos det ene, medens den hos det andet, form- og farveløs, som et visfent, hvidguult Horn, stikker Næsen i Veiret, og synes ligesom at ville stilles fra Fingerenden istedetfor at dække den. Strengt Arbeide eller Forsømmelse kunne vel ogsaa have nogen Indflydelse paa Neglenes Dannelse, men den betinger dem langt fra aldeles, thi man finder begge Slags Negle i alle Klasser, saavist som man finder Trælle blandt Fribaarne og Frisødte blandt Trællebaarne.

Der gaves en Periode, hvori man tillagde Hænderne stor Betydning, idet man troede sig istand til, gennem deres Liniers forskellige Retning og Stilling mod hinanden, at finde en Antydning om Personens tilkommende Skjæbne; ihvorvel denne Tanke i og for sig var et Hjernesvind, tjente den dog til atter at bevise den gennem alt det Skabte gaaende Sandhed, at Naturen intetsteds er stedmoderlig behandlet, men at den er lige interessant, lige varieret og lige fuldkommen i det Smaa som i det Store. — Disse Linier, der findes paa Haandens indvendige Flade, og især markeres, naar denne bøies, opdagedes nemlig, at de tegnede sig, blandt Millioner af Mennesker, forskjelligt hos ethvert, og at ikke engang Linierne i Hænderne hos det enkelte Individ vare eens.

Der ligger en forunderlig Ironi i den Omstændighed, at de Dele af det menneskelige Legeme, der utvivlsomt tydeligst og

flikkrest forraade det Indres Bestaffenhed, nemlig Hovedet og Hænderne, i Reglen bæres til Skue for Enhver, medens man ængstelig søger at tilhulle andre Dele af Legemet, der ere forholdsviis temmelig betydningsløse. Dette er saameget mærkeligere, som Enhver, der har Noget at skjule — og dette gaaer ikke saa sjældent paa — uvilkaarligt føler, at det hverken er Arme, Been eller Krop, men derimod de forlegne Hænder og den forvirrede Mine, der trænge til at krybe i Skjul.

Selv i Haandskriften ere vi undertiden istand til at finde physiognomiske Udtryk for Fasthed eller Ubestemthed i Characteren. — Den jævne, rene, eensformede Skrift f. Ex. hænger upaatvileligt sammen med Sands for Orden, Stædighed og Nøiagtighed, medens den flygtige, der snart er reen og ziirlig, snart jadsfet og usammenhængende, vækker Formodning om en lignende Character.

Skjøndt Erkjendelsen af de ydre Kjendetegn, der bebuder Legemets sygelige Tilstand, den saakaldte Semiotik, strengt taget hører hjemme under Pathologien, saa indeholder den dog en uomtvistelig Ret til, tillige at betragtes fra det physiognomiske Standpunkt. — Der findes vistnok Intet, som oftere er Gjenstand for vor Underholdning og Sagttagelse, end vort gjensidige Befindende; — det første Spørgsmaal, som to Venner gjøre hinanden, naar de mødes, er i Reglen rettet paa dette; medens Spørgsmaalet ligesom uvilkaarligt ledsages af et forskende Diekast til Physiognomiets Udseende, mangler selv den mindst Skarpsindige sjelden Die og Sagttagelseserne til at overbevise sig, om dette har et friskt eller sygeligt Udseende. Kjærligheden og Opmærksomheden opdager letteligen enhver lille Forandring, der i denne Henseende foregaaer i Physiognomiet hos

den, man elsker eller interesserer sig for. Ligesom uvillkaarligt, uden Reflexion, søger man i Diets matte Glands, i de forlængede Dielaag, i den mørkfarvede Rand omkring Dinene, i Mundens og Liniamenternes Slaphed, i Hudens blege eller forstyrrede Farve, Kjendetegnene paa, at Gjenstanden for vor Opmærksomhed lider; — og idet man jo her sætter de ydre synlige Phænomener i Forbindelse med de indre Aarsager, er ogsaa den vilkaarlige Erkjendelse, som Productet heraf, upaatvilelig reeen physiognomisk.

Naar Legemet befinder sig i en lidende Tilstand, kastes en Reflex af denne paa Sindet, og omvendt; som en Følge heraf maa enhver dybere indgribende Sygelighedstilstand have sit psykologiske Tilknætningspunkt, saavel som en dertil svarende physiognomisk Correspondent. Hvor afmægtig og forvirret maatte Lægen ikke staae ligeoverfor den Syge, naar denne ikke saa sig istand til at forklare sin Tilstand, uden igjennem disse Tegn, og hiin hverken var gjennemtrængt af Erkjendelsen heraf eller besad Evne til at tyde dem.

Naar jeg kun løseligt berører dette i og for sig saa interessante og indholdsrige Punkt, saa er det ikke alene fordi jeg som sagt føler, at dets Plads ikke er her, men isærdeleshed fordi en flygtig Antydning allerede er tilstrækkelig for den, der selv vil og kan see, og at den praktiske Erfaring gjennem Forsøinger i Naturen afgiver et langt frugtbare og mere anstueligt Begreb i denne Retning, end alle tørre og fattige Regler.

Temperamenterne.

Naar vi — hvad i det Foregaaende allerede er berørt — maae erkjende, at enhver enkelt Deel af Menneskets Ydre staaer i en gjensidig inderlig Samklang med dets Indre, og at begge danne et fra Aanden udgaaende fuldstændigt, harmonisk Hele,

og naar vi finde, at den Kraft, der giver Ansigtet dets eien-
dommelige Form, er den samme, som former hele Legemet, —
den Impuls, der bringer Hjertet til at slaae, bevæger Fingrene,
— den Kraft, der hvælver Panden, danner Reglen, — saa
maa den Disposition i Menneskets indre Væsen, der synes at
angive Livet under en vis, bestemt Tone, som antyder vor Til-
værelse i mørke eller lyse Farver, der inciterer vor Villies Kraft
eller svækker vore bedste Bestræbelser, som en af Aandens
væsentligste Betingelser for dens organiske Livsvirksomhed, nemlig
Temperamentet, ligeledes gennemtrænge og betone enhver
enkelt Deel, saavel af vort ydre som af vort indre Væsen.

Temperamenterne henføres i Reglen til fire Hovedklasser,
nemlig til det phlegmatiske, det cholericke, det san-
guinske, og det melancholiske, af hvis Sammenblandinger
atter gives mangfoldige Modificationer, men hvori dog en af
disse i Almindelighed har Overmagten*).

Den phlegmatiske Temperamentscharacter ud-
trykker sig i fulde, runde, glatte Former, i en meget fyldig
Kind og Hage, ofte i lyse, matte Dine, og meget sjelden i
nogen fiint formet Næse, samt ved en Blodmasse, hvori det
Lymphatike, Vandagtige er overveiende. Phlegmatikeren er
kold og tung, har grove, stærke Nerver og er derfor kun lidet
pirrelig. Hans Gang, hans Dine, hans Mine, Alt bærer
Udtrykket af Rolighed, Alt viser Magelighed, Ubevægelighed
og en vanskelig forstyrret Tilfredshed. Han vil Intet og stræ-
ber efter Intet i høiere Grad end efter Nydelsen af en fuldendt,

*) Oldtiden sammenlignede temmeligt træffende de fire Tem-
peramenter med de fire Elementer og meente, at det phleg-
matiske skulde ligne Vandet, det cholericke Ilden, det
melancholiske Jorden og det sanguinske Luften.

omfattende Bequemmelighed. Da Talen forarsager ham den Uleilighed at sætte baade Sjæl og Legeme i Bevægelse, saa indlader han sig sjeldent herpaa, og man kan ofte omgaaes ham Timer og Dage, uden at være saa lykkelig at erfare hans Mening, eller at faae ham udpiint flere end de høist fornødne Ord. Videnskabernes Ocean befarer han saagodt som aldrig, men drives han engang derud, oprører han Havet. Da Rolighed er hans Guddom, lader han sig meget vanskeligt bevæge til nogenfomhelst Anstrengelse, men viser man ham lette Fordele til at formere denne hans Ro og Bequemmelighed, er han i Reglen tilbøielig til Alt, naar det blot ikke varer for længe. Hvor Nødvendigheden affpærrer ham enhver Udvei til at pleie sin Magelighed, er han derfor ofte istand til at udvise en forbausende Kraft og Energi*). I store, alvorlige Begivenheder, hvor Furien paa Videnskabens Binger bevæger Mængden, hvor et vildt Anarchi under tøilesløse Excesser slipper løs, for igjennem Kamp og Rædsel at træde Lov og Ret under Fødder, der — først der, hvor Cholerikerens bevægelige Kraft smittes af Heden, hvor Sanguinikeren taber Modet og Melancholikeren sin Fatning, ville vi finde Phlegmatikerens kraftigere Nerver og dybere Sindsro at vise sig i deres høiere Betydning, — der staaer han, inciteret, men ikke rokket ved de ydre Bevægelser, — rolig, som Klippen i det stormfulde Hav.

*) Det er uidentviol urigtigt, naar man antager, at det phlegmatiske Temperament ikke, ligesaavel som enhver anden Normalitet, ved Siden af sine mange Negativiteter, tillige skulde have sin høiere Bestemmelse. Det phlegmatiske Temperament er ligt alle tunge Legemer, der paa Grund af deres Tyngde ere vanskelige at sætte i Bevægelse, men det virker ligesom disse saameget des kraftigere under Bevægelsen.

Den cholericke Character udtaler sig i faste, sammen-
 trængte Træk, i bestemt sluttede Læber, i en hjørnet, som oftest
 af lige Linier dannet Bænde, ved et skarpt, bestemt og livfuldt
 Udtryk i Diet, en fremtrædende, characteristisk tegnet Hage, samt
 ved en kraftig Ansigtssfarve og ved en let bevægelig Blodmasse,
 hvori Indvirkningen af Galden synes at spille en fremtrædende
 Rolle, hvilket i Almindelighed betinger en stærk, udholdende
 Regemconstitution. Cholerikeren er overordentlig pirrelig og
 lader sig let henrive af Alt, hvad der føder og nærer Tempera-
 mentsfyrigheden, saavel af det Glette som af det Gode. Han
 er ildfuld, dristig og besidder ofte en usædvanlig gennem-
 trængende Aandskraft, der undertiden i Hedens og Eggelsens
 Dieblig forleder ham til Handlinger, som han atter i Kølighed
 hjerteligt fortryder. Han er positiv, egoistisk og søger gjerne at
 underordne Andre sin Villieskraft. Han er stabt til Daad
 og Handling, og i sine energiske og praktiske Bestræbelser finder
 han enten Midler til at bortrydde de Hindringer, der maatte
 stille sig i Veien for ham, eller han styrter dem med Bold-
 somhed overende; thi frem maa han, hans stærke, rastløse
 Villie tillader ham aldrig at blive staaende vaklende paa Halv-
 veien. Cholerikeren vækkes let til Begeistring, til livlig gennem-
 gribende Virksomhed, men han føler sig under en ufrivillig
 Kølighed udeluffet fra de pirrende, vækkende Incitamenter, tom,
 sløv og mat. Da han besidder megen Receptivitet for Stort
 og Skjont, vil han, forlenet med Forstand og Imagination,
 være overordentlig brugbar; gennem sin energiske, praktiske og
 gennemgribende Kraft naaer han derfor ofte et stort Maal,
 paa Veien til hvilket han vel undertiden kan snuble, men hvor-
 paa han aldrig lammes, saalænge hans Energi ægges af Mod-
 standen. Med dette Temperament fremstaae Nationernes største
 Velgjørere og — deres største Tyranner.

Sanguinikerens Ansigtform er fiin, oval og velproportioneret, med aabne, livlige Ansigtstræk; han har som oftest lyse Dine, sjelden nogen lang Næse og aldrig meget høi eller uproportioneret Pande, rene Farver, en rig og bevægelig Blodmasse og en blød Fordeling af Nerver og Muskler. Liniamenterne og Legemet have Qvickølvet's Bevægelighed og ere aldrig i Ro. Uendelig afficibel og modtagelig for Livets Glæder og Nydelser, godmodig og ustandselig munter, maatte Sanguinikeren kunne være i Besiddelse af de høieste Livsnydelser, dersom Consequenterne af en uovervindelig Letsindighed ikke traadte forstyrrende imellem, som disse Herligheders uadskillelige Følgesvend. — Som den unge, vælige Hest, der med sin styrige, livfulde Ungdomskraft trøstlig og ubekymret anspænder sin hele Anstrengelse paa det første Ryk i det tunge Læs, men modløs opgiver sit Forsøg, naar dette ikke strax kommer i Gang, — saaledes behandler Sanguinikeren enhver alvorlig og tænkende Beskjæftigelse, der fordrer vedholdende Anstrengelse. Med et lystseende og letfattende Die, en sund og træffende Opfatning, ja selv med sjeldne Evner, har ofte Naturen ikke været sparsom hos Sanguinikeren, men den synes ligesom i et lunefuldt Dieblik at have bortødslet fortræffelige Kræfter uden Nytte. Hans levende Indbildningskraft inciterer ham det ene Dieblik til med ubegribelig Lethed og Hurtighed at gribe og forfølge en Idee til dens meest complicerede Forhold, for i det næste, gjennem hans Overfladisthed, hans Ustadighed og hans livsalige, ubekymrede, evig foranderlige Temperaments Bevægelighed, atter at forlade den halvsfuldendt, for at gribe efter en anden, der faaer samme Skjæbne. Sanguinikeren er objectiv, han øser sin Kundskab af Livets umiddelbare, concrete Forhold; han seer eller hører sjeldent Andet, end hvad der ligger ham lige for Næsen, undersøger eller abstraherer aldrig. Som en Følge

af hans ubetænksomme og flyvende Character begaaer han bestandigt uoverlagte Handlinger og kommer hvert Dieblif paa Afveie, men tilgiver sig selv meget let og er meget overbærende mod Andre. Hans Gang er i Almindelighed ustadig, let og levende; hans Væsen livligt og forekommende; hans Mine venlig, aaben og indtagende; den forkynder tusende oprigtigt meente, behagelige og elskværdige Ting, men som desværre have Sæbeboblens Barighed og Betydning. Tie kan han ikke, det være sig med Dine eller Mund, og i jublende Begeistring af Diebliffets Indtryk, tilsværger han de fortræffeligste Løfter for sig og Andre, hvilke aldrig blive holdte. Hans paatrængende, forekommende, tankeløse Beredvillighed er derfor ofte høist besværlig, men hans hjertelige og uudtømmelige Munterhed og Godmodighed kaster Raaben over alle hans Feil. Han kan paa ingen Maade faae i sit Hoved, hvorledes det er muligt, at Andre kunne være anderledes end han selv.

Den melancholske Temperamentscharacter udmærker sig gjerne ved en fremstaaende, foroven bred og mod Tindingerne noget huul Pande, ved smalle, tætsluttede Læber, ved et veemodig=alvorligt Udtryk i Diet, ofte ved en lang og spids Næse, ved skarptmarkerede og tørre Træk, ved en mat, guulblegladen Hudfarve, samt ved afficile Nerver og tung, langsom Blodcirculation. Melancholikeren er indesluttet, ængstelig, forsigtig og kun lidet tilgængelig, hvorfor det altid bliver en vanskelig og langvarig Opgave at vinde hans Tillid og Fortrolighed. Gjennem hans concentriske, reflekterende og mistroiske Character, bringes han hvert Dieblif til at pønse og gruble over de ubetydeligste Anledninger og at føle sig uhyggelig og bekymret over den letteste og uskyldigste Spøg. Det Latterliggjørende, det Ironiske eller Satiriske føles og virker derfor paa ham i langt høiere Grad end paa nogen Anden,

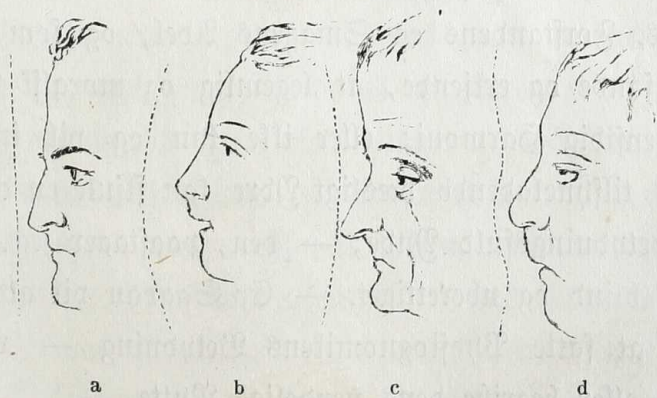
en satirisk Spotteglose over en eller anden Syde eller Svaghed faarer langt dybere det indefluttede, alvorlige, end det lettere, mere aabne Sind; naar dette, ligegyldigt og ubekymret, gaaer med en munter Talevending herfra over til noget Andet, vil Melancholikeren med mindre Lethed og mere Reflexion blive hængende deri, og som oftest smerteligt saaret, føle, pølse og gruble derover dybt og vedholdende. Følge sin dybere, indadskuende, reflecterende Natur, egner Melancholikeren sig isærdeleshed til stille, alvorlige og vedholdende Gransfninger, saavel som til abstracte, Undersøgelser, og vil den samme stadige, urokkelige Trostfab, hvormed han omfatter sin Kjærlighed og sit Venstfab, ligeledes gaae igjennem hans stille, aandige Sykler; han vil forfølge disse med en alvorlig og rastløs Iver, der ikke standser, selv i de vanskeligste, meest abstracte Undersøgelser. Medens Sanguinikeren med stormende Attraa søger sin Sykke i den ydre Verden og dens larmende Glæder, finder Melancholikeren kun sin Egevægt og Tilfredshed i Tensomheden, der, jo længere han lever, bestandigt bliver ham en mere og mere uundværlig Ven. Han føler sig ofte i Livets Tummel som en forvildet Fugl fra fremmede Zoner, hvis dybere Toner hverken høres eller forstaaes. Melancholikerens indefluttede Væsen møder sjældent Sympathi, og han troer sig derfor ringeagtet, overseet og tilsidesat; men han bemærker ikke, at idet han troer sig skyet af Verden, er det ham, der skyer den. Naturen synes at have forbeholdt det melancholske Temperament Spiren til de dybeste, helligste Følelser. Beemodigt sørgende, som med Smil i Taarer, hæver Melancholikeren sig over Livets Taager og samler i et Tankeblif den uendelige Forlængsel, der bevinger vor Stræben mod en fuldkommen Tilværelse. Det er Melancholi, der udtaler sig i Christi Sorg over Menneskenes Synder; den gjennemtrænger den store Digter i hans høi-

tideligste Dieblikke; det er den, der styrker Religionen, der overfører Haabet fra Tiden til Evigheden, og som indgyder os en fortroingsfuld Aelse om Guddommen og dens Forjættelse; den forsoner os med Livets Trængsler og forvandler Døden med dens blege, skrækkende Aashyn til en mild og frelsende Engel.

Hvor dette Temperament bliver gennemtrængt af dybe og rene Følelser og ledes af en klar, uhildet Forstand, fremstaae i Reglen de ædleste, meest dybtgaaende Aander.

En lykkelig Blanding af det sanguinske og cholericke Temperament, fiint sammenholdt og understøttet af Phlegmatikerens Rolighed og Kraft, og let beaandet af Melancholikerens Dybde og Følelse vil sikkert danne Grundtonen i den fuldkomne Characteer.

Ansigtsprofilens Gjennemsnitslinier for de forskjellige Temperamenter synes at være: a) perpendicular for det cholericke; b) convex for det sanguinske; c) concav for det melancholske og d) bølgeformig for det phlegmatiske Temperament.

Af det Videt, som jeg her i korte og overfladiske Træk har forsøgt at fremstille af Physiognomiken, fremgaaer idetmindste saameget, — at der fordres visse særegne og selvstændige Dispositioner, for denne Videnskabs Opfattelse og Anvendelse. — For Enhver, der ikke af Naturen er begavet med Die og Sympathi for dens Sandheder, vil og maa den altid blive et utilgængeligt og ufrugtbart Mysterium, hvis Betydning og Nytte de aldrig ville være istand til at fatte. Man kan derfor ikke noksom advare Saadanne fra at betræde eller benytte en Vej, paa hvilken de, sig selv og Andre til Skade, upaatvivleligen maae løbe vild. — Den, der i Omgang med Mennesker enten aldrig har bemærket en naturlig tiltrækkende eller frastødende Følelse, en vis hemmelig, uforklarlig Bevægelse under sit første Møde med mange af disse, eller ikke føler sig afficeret af de forskjellige Physiognomiers uendelig nuancerede Mangfoldighed, og som ei ere istand til enten at gribes og henrives af Dydens, Skjønhedens og Uskyldighedens milde og yndige Form eller at stødes tilbage af Lastens raa, plumpe og frække Udtryk, der ikke føler Hoved og Hjerte varmes gennem Afspeilingen af Følelsernes, Forstandens og Smagens Adel, og som ikke formaaer at sande og erkjende, at legemlig og moralsk Skjønhed staae i gjensidig Harmoni; eller ikke kan og vil indrømme, at ofte et tilskyndende hæsligt Ydre kan skjule en dyb, indtagende, betydningsfuld Ynde; — den, paastaaer jeg, er physiognomisk blind og uberettiget. — En Saadan vil aldrig være istand til at fatte Physiognomikens Betydning — vil aldrig kunne føle eller begribe dens uendelige Nytte.

Denne Blindhed og Uimodtagelighed, disse physiognomisk stumpe Dine og døve Dren, der uimodsigeligt findes hos mange Mennesker, staaer imidlertid i en forunderlig Modsigelse til

ethvert Fornuftvæsens hele øvrige physiske og aandige Stræben og Erkjendelse. I vor menneskelige Natur er jo et Instinct nedlagt, der sætter os i physiognomisk Rapport til enhver Gjenstand, som kommer indenfor vore Sandfers Grændser; bevidst eller ubevidst søge vi overalt at drage Slutninger fra Gjenstandenes ydre Phænomener, for igjennem dem at slutte os til deres indre Værd og Betydning. Ethvert Menneske beviser dette dagligt, han bestemmer hvert Dieblif sin Dom efter Tingenes Udseende, efter deres Form og Farve, deres Overflade og Størrelse. I enhver af Menneskets Slutninger og Domme, i dets Bestræbelser og Handlinger, i dets Frygt og Haab, finde vi denne Overbeviisning gjentagen. — Ja, fra Buggen til Graven, igjennem alle Stænder og Aldre, gjennem alle Nationer — fra det første Menneske, der fødtes, til det sidste, som dør — fra den Usleste til den meest ophøiede Wise — er Physiognomiken og maa den blive den umiddelbare Basis, hvorfra al Erkjendelse skal gaae ud, hvorfra al menneskelig Wiisdom skal hente sin Næring.

Under vore physiognomiske Bestræbelser bør derfor ingen Gjenstand i Naturen ansees som betydningsløs, ringeagtet eller oversees. Igjennem enhver end nok saa ubetydelig Part af Naturens Frembringelser, finde vi Sporet af Gud og Stoffet for vore Forskninger. Hver især danner et opadstræbende Led i den store, harmoniske Kjede, der gradviis leder til Fuldkommenheden. Men — kunne allerede Myriaderne af underordnede Skabninger og Gjenstande, gjennem deres simplere og ufuldkommere Sammensætning, være istand til at lede os til physiognomisk Erkjendelse — kunne de vække vor Beundring og Begeistring — kunne vi alene af deres Former og Udtryk finde Traaden til den store ophøiede Wiisdomstanke, der gjennemtrænger hele Naturen — kunne vi saavel af deres

selvstændige Betydning, som af deres gjensidige harmoniske Tilslutning til hinanden, finde Styrke for vor physiognomiske Overbeviisning — hvormeget mere maa da ikke det Væsen, i hvem Skaberen synes at have sammentrængt sin hele jordiske Kjærlighed, i hvis Billede han ligesom i et Focus, har samlet alle de Fuldkommenhedsstraaler, der i utallige deelvise Forsøg træde frem i den øvrige Verdenscyclus, og til hvem den hele Skabningsrække kun synes at slutte sig som et indledende og opløsende Appendix — blive en værdig, uendelig og uudtømmelig Gjenstand for vore Forskninger og Sagttagelser. — Ingen Gjenstand blandt Skaberens jordiske Frembringelser bærer tydeligere og værdigere Guddommens Præg; Ingen indeholder en dybere, interessantere og uopløseligere Gaade — Ingen leder os sikkrere ved og igjennem os selv, til Erkjendelsen af Livets Betydning og til Bestræbelserne mod Evigheden.

Inden jeg slutter, være det mig endnu tilladt at tilføie et Par Ord, der vel strengt taget ikke høre hjemme paa Physiognomikens Gebeet, men som dog muligviis kunne have Interesse i denne Retning, fordi de ere umiddelbart fremgaaede af physiognomiske Sagttagelser.

— Mennesket synes paa engang i sig at inde slutte Spiren til det Sletteste, som til det meest Dphøiede, Jorden har at fremvise. — Vi bære saavel Spiren til det Gode som til det Onde i os. Saaledes som det høitbegavede Menneske paa den ene Side kan give sine Tanker og Bestræbelser Englens Vinger, saaledes kan han paa den anden, gennem de samme Evner og Tilbøieligheder synke dybt under Dyret, og netop ifølge disses høiere Potents, begaae Handlinger, som dette selv i sin vildeste Tilstand ei vilde være istand til at

udøve. Evnerne til det Gode staae hos Mennesket i et directe Forhold til Evnerne til det Onde*). Det beroer paa den frie Villie, paa Samvittigheden, Opdragelsen eller de ydre paavirkende Omstændigheder, om de Bund, Naturen nedlagde hos os, skulle træde i det Godes eller i det Ondes Tjeneste. — Derfor vil ogsaa ikkun de af Naturen virkelig aandstore Mennesker, disse Høitbegavede eller Høitbetroede være istand til efter Omstændighederne at berøre Antipoderne for det Gode eller det Slette.

— Vi finde ei sjældent, at udmærkede Egenskaber og Anlæg kunne hos mange Mennesker ligge dybt skjulte i deres Indre, ubemærkede eller misforstaaede af Andre; gjennem slet Vedning, ved uheldige Omstændigheder eller Feilgreb kunne disse ofte være tilbagetrængte, forkuede eller tilsyneladende indslumrede, saa at

*) Ligesom vort physiske Væsen synes at bære i sig selv Evnen til at møde eller optage ethvert af den ydre Verdens Phænomener, saaledes at vi paa Grund af denne Sympathi ikke alene ere istand til efterhaanden at vænne os til at leve under ethvert Slags Himmelstrøg, men at vi endog formaae, med en normal Constitution, at absorbere selv de farligste Stoffer, paa samme Maade synes vort Sjælelige, vore Organer, vore Evner og Anlæg igjennem sig selv at udvikle den Modstandskraft, der, styret af vor Aand og Villie, skal beherske dem i deres Udskielser, og at være istand til at drage Nytte og Befrugtning, selv af vore laveste, meest sandelige Anlæg og Tilbøieligheder. Der er Intet i Verden, og i vore aandelige Evner mindre end i noget Andet, der ikke er skabt i en god og nyttig Hensigt, og det vilde kun slet stemme overeens med Skaberens Viisdom og Retfærdighed, om han skulde have oprindelig forlenet os med Drifter og Tilbøieligheder, der vare stærkere end vor Modstandskraft, og som kun skulde have en slet og forstyrrende Tendents.

det strengtdømmende eller overfladiske Die ofte ikke troer at opdage andet hos disse end et goldt, haabløst og ufrugtbart Indre, gennemtrængt af Slethed, Dde og Forvirring. — Medens imidlertid her den miskjendte og forkrøblede Sjæl, gennem Følelsen og Bevidstheden om sin høiere Bestemmelse, undertiden stræber efter at udbrede sine svage, uforføjte Vinger, for at hæve sig over sin trykkede og fornærede Tilstand mod det Standpunkt, til hvilket en dybere Stemme forgjæves søger at hæve den, bleve de herlige Spirer, der kun behøvede at bemærkes, fredes og understøttes af en kjærlig ledende Haand, for at spire og bære Frugt, gennem Verdens ublide, skaanseløse Berøring, uforstaaede og overfete, efterhaanden trængte mere og mere tilbage i sig selv, hvor de udfæiede eller slumrede ind. — Uden Haab eller Tillid til sig selv, for svage og modløse til uden Støtte at hæve deres sænkede, ydmygede Hoved, manglede de Kraft til at bestaae i Kampen mod Livets Modgang og Fristelser. — „Som Lilien paa sin knækkede Stengel maatte Blomsten visne bort, fordi den berøvedes sin Næring og Støtte.“

Slige Egenstaber kunne endog være tilstede i vort Indre, ubevidste og uopdagede af os selv. — Den saa ofte mod Natur og Følelse fuldkommen stridende, men af Omstændighederne tvungne Livets Retning, som slige Mennesker undertiden ere nødsagede til at følge, tillode aldrig de enten slumrende eller ikkun anede høiere Kræfter at finde den Gjenklang, der skulde bringe dem frem, eller deres bedre Seg manglede, forfuet under Sandfernes og Lidenskabernes qvælende Dække, den velgjørende Luftning og det nærende Ved, som skulde bringe Gnisten, der ulmede under Asken, til at udbryde i varrende, luttrende Flammer.

— — Med Hensyn paa et i Menneskelivets Udviklingsproces meget betydningfuldt Punkt, troer jeg at have gjort en phy-

siognomisk Bemærkning, der ikke alene staaer i nær Berørelse med Foranførte, men som tillige i sin dybtgribende Betydning upaatvilelig gjør Fordring paa Opmærksomhed og kan give Anledning til nærmere Eftertanke. Det peger nemlig hen paa den vigtige ungdommelige Udviklingsperiode i Livet, hvis heldige eller uheldige Løsning indeholder Spiren til saa uberegnelig meget Godt eller Ondt, og hvor Nøglen til den Selvbestuelse bliver os givet, hvormed vi skulde aabne os Indgangen til Livets høiere Betydning og oplukke vort Døie for dets Mystrier. — Det er det hellige, men farlige Dieblif i vor Tilværelse, som her berøres, hvor Mennesket, enten prøvet og luttret skal føres feierrigt og seende ind i Livet, eller hvor det villie- og tankeløst, uden Kamp, styrer svagt og blindet Veien videre, for besmittet, forslaaet eller sønderknust, enten at vaagne med Forstrækkelse eller fortabende sig selv at synke som et Udstud i den almindelige Glendighed. Det falder sammen med den Periode i Livet, hvor Unglingen begynder at føle sig som Mand, eller hvor Qvinden første Gang aner Livets Hemmeligheder — hvor, som Hercules paa Skilleveien, man afficeres af tvende Modsetninger, og hvor i Kampen mellem Videnskaberne og Fornuften, den selvbestemmende Kraft, skal afgjøre Seiren — eller der, hvor det første Glimt af Synd lader os tydeligere skjelne mellem det Onde og det Gode, og igjennem vort vakte Indre bringer os til klarere Bevidsthed om deres gjensidige Betydning — hvor vi første Gang sætte veemodig Priis paa Uskyldigheden og dybt føle den sørgelige Nødvendighed, at maatte kjæmpe mod det Onde for at kunne bevare det Gode — der, forekommer det mig, indtræffer et Moment, som igjennem Udvikling og Omstændigheder har den dybeste, betydningsfuldeste, meest afgjørende Indflydelse paa Menneskets hele tilkommende Liv; og vil Diebliffet være saameget vigtigere, som

det indtræffer i en Alder, hvori ethvert Indtryk, af Godt som af Ondt, efterlader i Hjertet, som Fingeren i Boret, de umiskjendeligste Spor, og hvori vistnok Instinctet, men sjelden Erfaringen og Forstanden, er istand til at være den ledende Søster. Vel staaer den i Mennesket nedlagte dybere Følelse, den indre Stemme, som vor advarende Engel, men, hvor ugunstige Omstændigheder eller slet Ledning har havt eller søger Indflydelse, vil Forsørerens Bestræbelser aldrig bære ulykkeligere Frugter. Ogsaa vil denne Overgang fra Umiddelbarheden til Reflexionen, fra dette „Farvel“ til Livets Blomsteralder, hvor Ungdommens sorgfrie, uskyldige Glæder — dens udeelte, umiddelbare Nydelse — maae vige for Livets Alvor og bitre Erfaringer, ikke alene frembringe en Gjæring i Sjælen, der synes ligesom revolterende at ville basere Characteren, men den vil tydeligt og bestemt efterlade sine legemlige Spor, idet Ansigtstrækkenes rolige, harmoniske Samklang — deres aabne, livlige, sorgfrie og lykkelige Udtryk — synes for en Tid ligesom at forstyrres, ja ofte fuldkommen at forsvinde og at efterlade i Physiognomiet et sørgmodigt Udtryk, en veemodig Længsel, der dog i Almindelighed atter hæves efter en lykkelig overstanden Crisis for at fremstaae i renere Harmoni under en luttret, ædel, mere talende Form. — Kun meget Faa synes at fatte denne Periodes Hellighed og Betydning, og endnu Færre ere istand til, fornuftigt ledende, at følge Barnet og Unglingen gennem deres fremspirende Ideer og Begreber, til dette Slørets Fald for Sjælens Dybder. Utalligt Mange behandle det med en uforjvarlig Indolents, og afgiver disses skjæve, fortsynede, overfladiske Bedømmelse af den yngre Alders Character og Fordringer, kun altfor mange Exempler paa, at denne Mangel paa Evne og Modtagelighed

til at følge Barnet og Ynglingen under deres Udvikling, har været Skylden til mangt et herligt, dybt, men heftigtfølende Gemys's senere Bildfarelser og forkeerte Retning.

— — Jeg maa endvidere tillade mig at yttre et Par Ord i Anledning af en tilsyneladende physiognomisk Modsigelse, der muligviis kunde kaste en Skygge paa Physiognomikens Tilforladelighed, men som upaatvilelig besvarer sig selv gjennem nøiere Overveielse. Man har nemlig indvendt: „at lastefulde Mennesker, ja selv store Forbrydere, ofte skjultes under glatte, tilsyneladende rolige og skyldfrie Ansigtstræk, medens skarpe, furede, alvorlige og frastødende Liniamenter ei sjældent dækkede Tanker og Følelser af den ædleste Slags.“

Ligesom Intet i Verden bestaaer uden Kamp, men enhver Livsytring ifkun fremgaaer af sin egen Modsætning, og saasom Alt i Naturen maatte forblive dødt, om ikke det Inciterende i dennes Negationsforsøg søgte at udfjæmpe sin egen Forsoning — saaledes vil det Positive, det selvbevidst Gode finde saavel sin Negation, som sin skjønne og nødvendige Realitet i og ved Kampen mod det Onde. Ansigtet staaer som den nærmeste, tydeligste ydre Valplads, paa hvilken de indre Bevægelser gennemfurende, forstyrrende eller forsonende efterlade deres synlige Virkninger og ville disse altid staae i et directe Forhold til Størrelsen af Sjælens aandige og moralske Kamp.

Hos mange Mennesker spiller Samvittighedens Røst kun en underordnet Rolle, og hos Enkelte kan den endog være trængt saa langt tilbage i deres Indre, at dens Stemme ikke engang er istand til at lyde, selv under deres forfæstede, meest ryggesløse Handlinger, medens den hos Andre staaer som en tvivlende og dømmende Broder ved deres Fristelser, i deres

Tviol, ja selv ved deres uskyldigste Handlinger. Syndens Betydning bliver altsaa forstaaet relativt — nemlig efter Forholdet af den Samvittighedsfølelse, hvormed Individet opfatter den. — Medens tvende Individer kunne besidde ligestore slette Tilbøieligheder, kan Fiinheden i deres moralske Følelser være høist forskjellig. Naar derfor enhver indre Bevægelse frembringer en Kamp, og enhver saadan Kamp betegner sine ydre Spor, saa er det klart, at hos det Individ, hvor Samvittigheden villig og let stiller sig i Opposition til dets onde Tilbøieligheder, maa efterhaanden Ansigtet modtage Indtrykket heraf og gennemføres med Grubleriets og Fortrydelsens Mærker — og følger heraf atter, at man kan træffe Forbrydere med glatte, tilsyneladende skyldfrie Ansigtstræk, medens ædle Menneskers Liniamenter kunne være gennemfurede af skarpe, alvorlige, frastødende Træk. Intet end nok saa ædelt Menneske naaede sin moralske Selvbeherstelse, sin contemplative Sjælero, uden gennem Kampen mod sig selv.

Vilde man igjennem denne Overbeviisning tænke sig Billedet af den absolute Skurk, maatte det nødvendigviis fremstille sig for os med et glat Ansigt, med absolut rolige og ulidenskabelige Træk.

Hvor ofte nødes desværre ikke den tænkende Kunstner, mod sin egen Overbeviisning, til at male Skurken med hine grelle, affhyelige Træk, som vi saa ofte see fremstillede, især paa Theatret, for at kunne gjøre sig anskuelig og forstaaelig for sit store, tankeløse, uæsthetiske Publicum — og hvor falskt er ikke da dette Billede. Jeg gad dog vel vide, om Noget virkelig vilde lade sig forføre, derjom Satan fremstillede sig med Horn og Bukkespødder. — Den Onde, Fristeren, maa nødvendigviis besidde noget, idetmindste relativt Tillokkende

og Forførende, for at kunne være istand til at forlede os til at betræde Lastens Vej, mod hvilken vi jo allerede i vor Samvittighed bære et naturligt Skjold.

Man har ofte, ligeledes meget feilagtigen, anset over, at Kunstneren undertiden har fremstillet visse Characterer, navnlig Judas, med for skarpe og affrækkende Træk, fordi man under denne Form meente, ikke ret vel at kunne tænke sig en Christi Discipel; men her troer jeg netop, at Kunstneren er i sin fulde Ret. Naar man nemlig forudsætter, at den complete Skurk har rolige, ulidenstabelige Træk, saa indseer man, at Billedet af en Saadan aldeles ikke kunde passe paa en Judas, med sine ligesaa mægtige gode som flette Tilbøieligheder, og hos hvem Kampen imellem det Gode og det Onde stadigt maatte være i en stærk Bevægelse. Stiller man de tvende Kjendsgjerninger imod hinanden, at Christus paa den ene Side fandt Judas saa qualificeret, saa høitbegavet, at han ansaae ham værdig til at optages blandt sine Udvalgte, medens paa den anden Side denne belønnede sin Lærer ved at forraade ham, saa begriber man, at der hos et saadant Individ maa have fundet en mægtig Gjæring, en dyb og frygtelig Kamp Sted mellem de flette Tilbøieligheder og de bedre Egenstaber, hvis umiddelbare, hdre Balplads vi gjenfinde i Ansigts Liniamenter, hvor Virkningerne maatte blive saameget mere forstyrrende, som Kampen var dyb og bethdningsfuld.

Naar vi altsaa forudsætte, — at Ligevægt i Sindet betinger No i Liniamenterne og omvendt — saa vil der igjennem ligeledes en hidtil vanskelig Gaade kunne finde sin Løsning, den nemlig at forklare Modsigelserne mellem den noksom bekendte hæslige Form og Udtryk, der characteriserede Socrates' Physiognomi, og de utvivlsomme store moralske og in-

tellektuelle Egenskaber, han var i Besiddelse af. Craniumet hos Socrates godtgjør nemlig: — en stærk udviklet Reflexion i det øverste Parti af Panden — store moralske Erner i dennes meget udviklede øverste Hvalving — og betydelige dyriske Tilbøieligheder i Nækkens og Baghovedets Størrelse og Form. Physiognomiet forraader — Sandfærdighed omkring Munden og i de tykke Læber — Dybsind i Diet — og en uroffelig Villiekraft i Næsens Form mellem Dienbrhynene. — Naar de dyriske Dispositioner, som de meest primitive, ere de, der først gjøre sig gjældende, maatte de her paa Grund af deres store Styrke have vundet en overveiende Indflydelse paa Socrates' Ungdom, forinden hans moralske og intellektuelle Egenskaber endnu kunde komme til Gjennembrud og Bevidsthed, hvorfor der nødvendigviis hos ham opstod en saameget heftigere Kamp, da dette Skete, som Modsetningen mellem de stridende Kræfter var stor og mægtig, og skjøndt de ædle Kræfter her vandt Seier, maatte dog den Balplads, hvorpaa Kampen væsentligst foregik, nemlig Hovedet, komme til at bære stærke Spor heraf. Naar Socrates saaledes i sin aandelige Kamp fremtraadte under de omvendte Forhold af Judas, nemlig som feierrig i det Gode, medens denne maatte bukke under for det Onde, betingede dog Kampen hos dem begge det samme physiognomiske Resultat, nemlig Physiognomiets forstyrrede og frastødende Form og Udtryk. — „Naar Stormen farer over Jorden, forfrisker den undertiden Luften, men den efterlader altid sine ødelæggende Spor paa de Gjenstande, den berører.“

Igjennem Alt i Livet berøre Modsetningerne hinanden, og det er netop derfor, at Sataniel, dersom vi kunde personificere ham, nødvendigviis maatte fremstaae med ligesaa rolige og lidenskabsløse Træk som Erkeenglen. — „Det stille Vand affpeiler lige smukt Himlens Blaa, hvad enten det

dækker Mudder og giftigt Kryb, eller det dækker den rene Bund." — Det er kun ved at gennemskues, at det bliver os klart, hvad Vandet indeholder.

— — Medens vore Evner og Egenstaber i deres Spire gives os rene og ubesmittede, men af ulige Intensitet fra Naturens Haand, bringes de efterhaanden til at stige eller falde, alt efter som enten deres oprindelige Kraft, Samvittigheden og Opdragelsen paa den ene Side, eller Svagheden, slet Veiledning og uheldige Omstændigheder paa den anden gjøre sig gjældende*). Ifølge den guddommelige Wiisdom og Ret-

*) At Opdragelsen og ydre Omstændigheder udøve en væsentlig og betydningsfuld Indflydelse paa vore Evners og Anlægs Udvikling, tør vel Ingen betvivle, men naar man saaledes som f. Ex. den bekjendte Lærde Helvetius, og med ham mange Andre, gaaer saa vidt at paastaae, „at Evnerne ene skulde Opdragelsen deres Styrke og Natur, og at alle Mennesker fødes med lige store Dispositioner,“ saa tror jeg, og vistnok Mange med mig, at man her tillægger Kunsten for Meget og Naturen for Lidet. Opdragelsen er for Mennesket, hvad Gartneren er for Planten; denne kan vel ved at frede om den og beskjære den, støtte og forædle den, men selv hans ivrigste Bestræbelser ville aldrig kunne bringe det til at forandre den ene Plantes Natur og Character eller endog dens Blomst og Frugt til den andens. — Om end den behændigste Gartner sit hele Liv pleiede og hyggede om et Madæble, fik han dog aldrig en Gravensteen deraf; det gamle Ordsprog, som siger: „at den, der er flaaet til en Skilling, bliver aldrig en Daler,“ udtaler jo samme Tanke.

Det Bund, der af Skaberens er nedlagt i vort Indre, er med Hensyn paa Opdragelsen — liget Edelstenen, der først erholder sin rette Glans og Betydning ved Til-

færdighed, der Intet skaber, uden hvad som er Skjønt og Fuldkomment, kan intet Menneſſe tænkes i ſin primitive Spire uden ſom rent og godt — det Onde hviler ligesom i det Gode og fremſtaaer kun gjennem Misbrug ſom dettes Modſætning. — Jeg troer at kunne forfølge denne Sandhed gjennem alle Livets Stadier. — De ſamme Evner og Egenſkaber, der vare beſtemte af Naturen til at lede os til Himlen, ere ogsaa dem, der igjennem Svaghed og Misbrug føre os til Helvede. — Barnet hopper mellem Blomſter,

ſlibningen — men ſelv om man prydede den ſaakaldte vægte Diamant med end ſaa ſjønne og kunſtige Facetter, opnaaede man dog aldrig derigjennem at bibringe denne den ægte Diamants Epil, Værd og Natur.

Spiren til næſten Alt i Livet er ſvag og utydelig — hvad den indeholder, klarer ſig forſt gjennem dens ſenere Udvikling. — Det er viſtnok Kunſten forbeholdt at pille og pynte paa Naturen, men den vogte ſig vel i ſin Forfængelighed for at ville træde i Skaberens Sted.

De, der oprindelig have prædiket denne Lære, eller de, ſom blindt have fulgt dem heri, maae upaatvilelig aldrig praktiſt have henvendt Opmærkſomheden paa de utallige Beviſer, ſom Naturen overalt fører imod dens Holdbarhed. — Lad en ſaadan blot kaſte et Blik ind i en Familietreds med mange Børn, alle af det ſamme Ægteſkab og alle opdragne med den ſamme Omhu og under aldeles lignende Betingelſer, ſaa vil ſikkert her Forældrene og fornemmeligt Moderen afgive denne et utviviſomt Vidnesbyrd om Børnenes indbyrdes grundforſkjellige primitive Natur og Character. Den organiſke Natur i dens ſimplere, ufuldkommere Sammenſætning, antyder allerede tilſtrækkeligt Beviſerne for denne Paastand; ſelv det ſkarpeſte Die vil f. Ex. ikke kunne opdage to Blade af Træets utallige, der ere hinanden fuldkommen lige.

forgløs, uden Reflexion, jublende og glad ind i Livet — men Fristeren skjuler sig i Løvet og forleder Sorgløsheden og Livsglæden til Flygtighed, Eigeghldighed og Indolents. — Ynglingens Livsfylde, hans Kjærlighed og Poesi, skaber hans Rosenalder — men i Fristerens Tjeneste bliver Livsfylden til Udsvævelser, Kjærligheden til Sandhelighed, hans friske, varme, modtagelige Følelser til vaklende, planløs Vetsindighed. — Mandens Kraft, hans Alvor og Villie blev ham givet til at herske og styre, til et Skjold for den Svage, til Raad og Styrke for den Vaklende — men Fristeren forleder Kraften til Overmod, Villien til Stolthed og Despoti. — Oldingens Erfaring, hans Klogskab, hans Fred og Resignation, er bestemt til at udgyde et mildt, forsonende Skjær, en venlig, oplivende Solstraale over Vinterens Sne og gjøre denne tilløkkende og betydningsfuld — men Fristeren fordunkler Lyset, isner Hjertet og forvandler Klogskaben, Velvillien og Overbærelsen til kold, følesløs Beregning, til Egoisme og Ubarmhertighed, til Mistænksomhed, Sløvhed og Indifferents.

Maatte det nogensinde lykkes at stave os frem gennem Physiognomikens dybe, udviklede, hemmelighedsfulde Sprog — kunde vi finde Ariadnetraaden for Labyrinthen i denne interessanteste, indholdsrigeste, meest lovende Deel af den hele menneskelige Viden — vare vi istand til at sprede Tvivlen og vække Modtageligheden og Overbeviisningen for dens betydningsfulde og ophøjede Sandheder — da vilde upaatvivleligen Indgangen til hidtil forborgne, ulæselige Dybder i Menneskenaturen være funden, og de fleste af Livets Gaader kunne løses. — Men i sine strenge, reent videnskabelige Fordringer, staaer

desværre Physiognomiken som et for vort matte, forstnyede Blik uopløseligt Problem — for høit til at kunne opfattes af vor indskrænkede menneskelige Forstand. Som Videnskab har den hidtil ligget begravet, og kun enkelte Junker ere undertiden lynde frem, der igjennem Tidens Fylde udvikledes som flygtige, men skønne og betydningsfulde, videnskabelige Vink — og kun som saadanne — kun i det Høieste som Fragmenter eller Materialier tør vi i vor snevre, begrænsede, jordiske Synskreds vove os til at samle og behandle vore Jagttagelser og Ideer i denne Retning. Som Aandens aandrige Eieendom rager den over Tiden, og først i Evighedens Klarhed ville vi kunne fatte, hvad vi betvoledede eller kun anede her. — Klartseende, høiere Væsener, i deres fuldkomnere Tilværelse er det først forbeholdt til Evidents at gjennemtrænge og indsee en Videnskabs Hellighed og Betydning, **hvis Aand hviler i Gud, og hvis Form er Naturen;** —

— thi først —

Naar Sløret for Livets Gaader falder,
Staaer Aanden lys og forklaret hos Gud.

